

MAGYAR NÉPLAP

FUGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

A jövő kormánypart.

Budapest, augusztus 21.

A nyári szünet csöndjében több-kevesebb titkolódzással, nyíltsággal abban fáradsz a vezérpolitikusok, hogy erős és kormányképes pártot alakítsanak a mai koalíció helyébe, mely azután — talán már az őszre — átvenné az uralmat. Hogy a tulajdonképeni vezérpolitikusok személyében és polczain nagy változás nem történék, azt abból szabad következtetnünk, mert mindeddig a legnagyobb egyetértés uralkodik köztük és mindeddig nem támadt soraikban egyetlen olyan ütközőpont, mely miatt valamelyikök félreállani, az utból kitérni, esetleg akadályt gördíteni gondolna.

Kimondhatjuk az igazságot, hogy a pártalakítás kérdése sokkal jobban foglalkoztatja a vezéreket ma, mint bármely más kormányzati kérdés. Hátérbe szorul e miatt minden törvénytervezés, minden országos munka. De ezt nem kell vádnyak hallani és felfogni. Sőt, egészen okosan cselekednék a vezérek, ha megteremtenék a céltudatos, szabatos és hasznos kormányzás legfontosabb alapját, a tekintélyes kormánypartot, mely nélkül átmenetileg valahogy igen, de állandóan és jól kormányozni egy országot a fejlődés olyan fokán, minőn ma Magyarország éppen van, nem lehet.

A pártalakítás gondjából az orosz-lánrészt beteg Kossuth Ferenczünk veszi ki. Hozzá járnak a pöstyéni fürdőbe mind a miniszterek,

mind a más fontosabb államférfiak. Egyik beszámolni, másik utasítást venni megy oda. Mult héten elébb Wekerle látogatta meg a pártvezért,

Dugovics Titusz.

(Wagner Sándor festménye.)

utána Apponyi volt nála. Ugyancsak mult héten Zichy Aledár tárgyalta hosszan Wekerlével Budapesten, majd megint a kormányelnök és Apponyi együtt siettek Kossuthoz. Hogy ugyanakkor a függetlenségi párt alelnökei, azután Olay Lajos és Polónyi Géza is sürgősen felkeresték Kossuthot, azt is említeni kell. Mert mindezen látogatások nem pusztán udvariasságok, nem is baráti érdeklődések voltak, hanem komoly munkának, nagy munkának egyes részei.

Tévesen neveznek a Kossuth Ferencz tervét és munkáját fuziónak. Nem arról van szó, hogy a meglevő pártok egészben vagy nagyobb részben együvé olvadjanak. Hanem arról van szó, hogy Kossuth Ferencz, ki egyrészt alapos ismerője a magyar nép szíve világának, másrészt tisztán látója a bécsi hatalom törekvéseinek, de a ki ugyancsak egyike Európa legkiválóbb államférfiainak is, készít és fogalmaz olyan programot, olyan kormányzati tervet, mely pusztán mint az ő saját egyéni felfogása adódik köztudomásba, hogy azután szabadon és minden párthatározattól függetlenül akárkik és akárhányan csatlakozzanak hozzá.

Tehát maga Kossuth Ferencz alapítana pártot. Ő lenne az, ki felhívja a politikai világot először, azután a nemzetet, hogy ahhoz a programhoz csatlakozzék. Ő lenne az, ki jó eleve biztosítja e programjának akceptálását a bécsi hatalom köréinél. Ő lenne az, ki országvezetésre alkalmas utirányt szabna. Pártvezér és pártelnök lenne Kossuth olyan program alapján, melyet az első napon csak ő maga vállal és csak egyedül képvisel.

Nagy munka ez, melyre vállalkozik és nagy akarat. Szinte példátlan az újabb időkben és az alkotmányos országokban. (Angliában szokott ilyesmi előfordulni!) Méltán lessük hát kíváncsian a program első nyilvánítását, mert felér ez az esemény akármelyik eddigi politikai fordulattal, mit megértünk 1848 óta. Mintha ismétlődne valami a történelemből. Egykor az apa volt prog-

ramm, most a fiu lenne az. És mi-kép Kossuth Lajos arra figyelte, hogy egész nemzetet láthasson követőinek táborában, Kossuth Ferencznek is ez lebeg előtte.

Abból, hogy a függetlenségi párt elnöke sűrűn tárgyal a hatvanhetes alapon álló pártok vezéreivel, sűrűn vált levelet például Andrássyval is, azt kell megismernünk, hogy programjában sulyt helyez a nem-függetlenségi államférfiak hozzájárulására is. Tehát olyan programra lehetünk Kossuth Ferencz részéről elkészülve, mely nem mereven függetlenségi eszméket vállal, hanem áthidalást czéloz az eddigi pártfelfogások közt.

Nem jut-e eszébe a Magyar Néplap olvasóinak, hogy mink már öt esztendővel ezelőtt sürgettünk ilyes közös alapot, melyen a pártok egyesülhetnének? És nem éreznek valami elégtételt abban, hogy ime az esztendők telése valóra váltani készül azt a mi akaratunkat?

Igen, nekünk ez elégtétel. Élvezük is. Mikor Apponyi amaz emlékezetes karácsonyra belépett a függetlenségi pártba és magával vitte egykori párthívei közül a javát, akkor is megmondottuk előre, hogy e lépésének nyomán csak egy eredmény fakadhat: a pártok összetömrölése és egygyéforradása oly irányban, hogy a negyvennyolcz és hatvanhét közt fennálló nagy ür helyébe térni fog a megértés, az egy cél vállalása.

Nem kutatjuk most, nem is volna illő, hogy mennyi hatást gyakorolt Apponyi egyénisége Kossuthra, mikor az új pártalakítás eszméje benne megérlelődött. Elég nekünk a tény, hogy ime, amit előre láttunk (és kívántunk is!) valóra válni készül.

Persze, jó volna, ha már ma tudhatnók, hogy mit tartalmaz Kossuth Ferencz új programja. De azt (legalább e perczben) még a pártvezér maga se tudja, mert forradóban vannak még az eszmék és sok tartalom, mi ma még benne van, holnap kiszorulhat, hogy helyet adjon más olyan pontnak, mely tegnap még nem tűnt fel a láthatáron. Alapos munka készül itt, melyet nem

tüzel személyi érdek, nem indít párt-érdek, nem fékez önérdek, nem támogat más, mint a nemzet érdeke.

Tartózkodunk, hogy már eleve kritikát gyakoroljunk a nem is ismert program felett. Csak annyit rögzítünk le a saját felfogásunkból, a mennyit már akkor szükségesnek láttunk kifejezni, mikor először kaptuk hírül Kossuth Ferencznek szándékát, hogy t. i. programját úgy szerkesztesse, miszerint abban nemzet és király, valamint a pártok minden eddigi árnyalata egyformán megnyugodni tudjon, sőt érte lelkesedni és alapján kormányzó munkát vállalni is akarjon.

Ezen felfogásunk pedig rövidebb fogva így hangzik:

Függetlenséginek kell lenni annak a programnak! Vagyis tartalmaznia kell a hazánk függetlenségének teljes kivívására szolgáló törekvések igen közeli sikerét és bírnia kell azzal az erővel, hogy királyi szó helybenhagyó nyilatkozata mintegy bátorítsa a magyar nemzetet a minél valódibb függetlenség és az Ausztriával való minél igazibb egyformaság kivívására.

Mert ha ezt nem tartalmazza, akkor kárba veszett munka lesz az. A magyar nemzet sem egyelőre, sem mindenkorra nem mondhat le az állami felsőbbtség gondolatáról és nem odázhathatja el újabb évtizedekre a valóságos szabadságát, melynek alapján úgy belügyeit, mint külügyeit a saját érdeke és haszna irányában intézhesse.

Nem mondjuk azt, hogy Kossuth Ferencz gondolatában ez nem így van meg, csak annyit mondunk, hogy így kell annak lenni.

Hogy az új program egyebekben — akár a legfontosabb kérdésekben is — földni fogja-e a függetlenségi párt eddigi programját, az most mellékes kérdés. Hogy az új program miatt a majdani csatlakozás céljából mennyit kell elejtenie egyik pártnak, másik pártnak, az se fontos. A fontos az, hogy gyakorlati lehetőség jellemezze a Kossuth-féle programot és hogy olyan irányt szabjon a kormányzásra, mely számol egyrészt a nemzet kívánsá-

gaival,
Gyako-
tunkka-
és mu-
Csak
mindaz-
ne fér-

Mag-
ban lá-
vállalk-
történi-
jobb
Legink-
hogy
nemze-
nus é-
melye-
mánya-
tatlan-
zet te-
irány-
könny-
progr-

Jell-
geske-
progr-
dani-
ról, m-
ségér-
elnök-
korm-
más
király-
ahhoz
éppen-
korm-
új vá-
lasztó-
az új
nyilat-

Hi-
A tov-
áll t-
progr-
Mert
megs-
közjo-
vené-
de n-
addig-
den
függ-
hogy
a m-
rég-
a n-
melt-

gaival, másrészt a nemzet erőivel. Gyakorlati lehetőség lebeg — tudtunkkal — első sorban Kossuthnak és munkatársainak szeme előtt is. Csak azután tekintsék is lehetők mindazt, a mi lehető. Kicsinyhitőség ne férközzék lelkük közelébe.

Magyarország jövőjét forduló pontban látjuk. Ha siker kíséri Kossuth vállalkozását, akkor igazán meg is történik a fordulat, még pedig a legjobb és legkívánatosabb irányban. Leginkább az tölt el reménnyel, hogy Kossuth eddig is tanujelét adta nemzetgazdasági, szociális és humánus érzékének, tehát az a program, melyet ő akkor készít, mikor kormányon van, tehát a mikor hamisítatlan adatok birtokában van a nemzet teherviselő képessége és fejlődési iránya felől, az a program igen könnyen válhatik az egész nemzet programjává.

Jellemző, hogy a már régen betegeskedő kereskedelmi miniszter a program közreadása napján lemondani készül úgy a miniszteri állásról, mint a függetlenségi párt elnökségéről. Sikere esetén azután vezérlő elnöke lenne az új pártnak, de a kormányban tárczát nem vállalna. Bár más oldalról arról értesülünk, hogy királyunk (és a trónörökös) mintha ahhoz kötné hozzájárulását, miszerint éppen Kossuth Ferencz vállalja el a kormányelnöki tisztet és ő vezesse az új választásokat, miket egyrészt a választói reform megvalósulása, másrészt az új programra kérendő országos nyilatkozás tesz majd szükségessé.

Hirül adtuk, a mit megtudhattunk. A további hangulatcsinálás már nem áll tisztünkben. Üdvözöljük az új programot és tervezett pártalakulást. Mert hisszük, hogy ennek nyomán megszűnik a negyven éves meddő közjogi harc és megindul a negyvenéves szünetelő nemzeti munka — de nem azonosítjuk magunkat vele addig, míg nem ismerjük meg minden részletében. A „Magyar Néplap” függetlenségének értelme éppen az, hogy ezen szolgálni csak egyetlenül a magyar népet akarja és igazságos régi álláspontjáról el nem tér, noha a nevek és szándékok tiszteletre méltók, bizalmat is érdemlők.

Katholikus mozgalom.

Budapest, augusztus 22.

Mikor a nyár őszebe fordul, akkor országunkint megmozdul a katolikus hívek ezernyi serege, hogy kisebb vagy nagyobb államterület méretében nagy gyűléseket tartson. E katolikus nagy-gyűlések célja két irányban csucosodik ki. Egyik felé, hogy tanúságot tegyen a már aratott sikerről; másik felé, hogy utirányt szabjon, talajt míveljen a jövő munkásságnak. Mult héten (augusztus 16. és 20. közt) 25-ik nagygyűlést tartották meg a német katolikusok Dűszeldorfban, szeptember 5. 6. 7. és 8. napján a német-csehek gyűlnek össze Rumburgban, szeptember 27—28-án az alsó-ausztriai katolikusok gyűlekeznek Sankt-Pöltenben, közben megtartjuk mi is nagygyűlésünket Budapesten, a városligeti iparcsarnokban szeptember 13., 14. és 15-én. Sok hívő magyar katolikus fog e napokban az ország fővárosában találkozni, hogy ihletet szónokok szavait hallja, kölcsönös véleményt cseréljen, egyforma gondolkodásukkal ismerkedjék és megtermékenyítve, eszmékben, években gazdagodva és szilárdulva térjen vissza a szülőföld határába.

Az idők komolyak. Szociális és gazdasági harcok közben meg kell vinni az eszmék csatáját is. A magyar katolikusoknak talán más népeknél sokkal több okuk is van, hogy ébren őrkdjenek Sion fölötte és fegyverkezzenek a hitetlenség ádáz támadásai ellen. Csudálkozó tisztelettel tekinthetünk e közben német hit-testvéreinkhez át, kik évtizedekkel ezelőtt a hatalmas Bismárk által rájuk kényszerített kultur-harcot diadalmasan vívták meg, de sőt azóta akkora erőre kaptak, hogy ma döntő súlylyal gyakorolnak hatást az állami életre. Egy oldalon a hit szilárdságból fakadó katolikus öntudat és erkölcsi fölény, más oldalon a fegyelmettséggel szervezethez és szófogadó készség emelték őket a porból fel — lettek ők elnyomottakból parancsolók. Szolgáljon nemcsak sikerük, de harci módjuk is mintául a magyarságnak. A német szónokok komoly buzgalma, tanulni kész áldozathozása, a német polgárok egyöntetű felvonulása, a német munkások példás rendszeretete, az egyesületi élet korrekt lefolyása mind, mind követni való példák szemünkben. A dűszeldorfi mult heti nagygyűlésen

például felvonult negyvenezer munkás egy táborban, százhusz diákegylet másik táborban, hogy mindenik tagja egyenkint és az összesség együttvéve tanúságot tegyen a magán és közéletben vallott eszmékről. Impozáns magaviselettel, férfias nyilatkozatokkal a német katolikusok tiszteletet vívtak ki maguknak még a más vallásuak, de sőt a másképp gondolkodók előtt is.

Mi, magyarok, még nem jutottunk ennyire, de azért rámutathatunk mi is némi eredményre. A magyar katolikusok nagygyűlései évről-évre gazdagodnak úgy résztvevőkben, mint eszmékben és munkavállalásban. Az egyesületek is fokozatosan erősödnek és kivált jó reménnyel kecsegtet a most felkarolt Iskolaegyesület, a melyre a talaj már elég jól elő van készítve. Iparosok szak- és munkaközvetítő szervezetei, ifjusági egyesületek, tudományos társaságok, a regiszi szent Ferencz és páli szent Vincze egyesületek csöndes működése, a virágzásnak induló női és lány-egyletek mind azt bizonyítják, hogy bár zajtalanul, de alaposan megindult a társadalomnak katolizálása.

Az idei katolikus nagygyűlés abban a helyzetben lesz, hogy legtöbb irányban megelégedést fog tapasztalni a közönség részéről, viszont megelégedést fejezhet ki a vezetőknek. A fiukat és lányokat felkaroló társadalmi működés pedig lelkesüléssel tölt el mindnyájunkat, mert a fiukból férfiak, a lányokból asszonyok lesznek, kik a következő társadalom és korszak elemét fogják képezni. Mi más lesz az a helyzet, mikor majd oly elemmel dolgozhatik a jóság és igazság szelleme Magyarországon, melyik már az éres idejében kapta a kellő katolikus nevelést!

De nem mulaszthatjuk el, hogy éppen ilyen alkalommal rá ne mutassunk a sajtó fontos szerepére. Mert mit használ, ha akár milliónyi tömeg gyűlik is össze a városligeti iparcsarnokban és ha akár egekig ver föl a helyeslés riadó szöze az elhangzott beszédek nyomán, ha a hívek azután nem járnak el azon elvek alapján, melyeket vállaltak és helyeselték? A mit a katolikus nagygyűlések indítványoznak és határoznak, a mit ott tanácsolnak és ajánlanak, annak megvalósításán dolgozik a katolikus sajtó egész éven át. Ellenben a nagygyűlésnek minden jó be-

nyomása elmosódik és tönkre silányul, ha a jó magyarok otthon tovább olvassák a zsidó-liberális, vagy hitetlen-radikális újságokat és azokból szívják magukba a romlás csiráit. Azért kell hangoztatnunk a rég felismert igazságot: katolikus közvéleményt csak katolikus sajtó útján lehet teremteni, de még az is igaz, hogy a legmélyebben alapozott hitszilárdság sem állja ki gyoztosan a próbát, ha hetenkint vagy pláne naponkint olyan lelki táplálékot kap, mely homlokegyenest ellenkezik a katolikus igazságokkal.

Pedig még sok a tenni való és sok a jövő feladata; katolikus öntudatra és katolikus közvéleményre nagyon is szükség van. A pillanatnyi sikereken szabad örvendeni, de nem szabad elbizakodni. A támadások nem szűnnek, sőt bátorságban, merészségben nőnek. A szociáldemokrácia nyíltan visel hadat minden ellen, a mi vallásos felfogásra enged következtetni. Azt mondják, hogy nekik a vallás magánügy, de a vallástalanságot (ugy látszik) közügynek tekintik, melyért egyéni és párti áldozatokat követelnek, hoznak is. Az elemi oktatásból bizony nagyon kiszorult a hitvallásos nevelés; a közép iskolák sem ápolják az ősi hit erkölcsi tételeit; az egyetemek és főiskolák tanszékei pedig sokszor nyíltan állanak a gyűlölet és tagadás szolgálatában. A hivatalos közigazgatás és az állami törvényhozás éppen csak hogy szünetet tart az egyház üldözésében, de beavatott helyről jól tudjuk, hogy készülöben van egyoldalon a katolikus egyház ütésére szánt törvényjavaslatok egész sorozata, más oldalon a felekezeti-enség törvényének szélesbitése a serdületlen ifjúság irányában.

Nagy, erős és próbára tevő harcok vannak küszöbön. Hatalom és zsarnokság, állami felsőbbtség és néptömegek terrorja fog kezdet, hogy lejjebb alázza a kilencszáz esztendő magyar katolikus egyházat. Pedig mind eddig sem kapta a helyet, mely őt joggal megilletné!

De ha a tíz milliónyi katolikus magyarság összetart, ha mágnás és polgár, gazda és zsellér egyformán lelkesül, egyformán áldozatkész a védelemre, akkor talán még az is sikerül, hogy elfojtjuk az ellenünk lobogó gyűlölet lángját, mielőtt kitörésig izmosodnék, vagy ha kitör is, kártevés nélkül lesz fékezhető, eloltható.

A szeptember 13-án kezdődő budapesti katolikus nagygyűlésre

két féle jegyet válthatunk. Az egy koronás belépő jegy arra jogosít, hogy mint hallgató megjelenhesen a váltója minden nyilvános vagy szakülésre, kongresszusra. Az öt koronás jegy már szavazati jogot is ad és ülőhelyet biztosít, valamint a zárt üléseken való részvevésre jogosít.

A kik vidékről utaznak fel a nagygyűlésre, kapnak igazolványt, melynek alapján 33%-kal olcsóbban válthatnak vasuti jegyet.

A jegyeket már most meg lehet rendelni és szeptember elsején kezdik azokat szétküldeni. A jegy mellé részletes programot ad a rendezőség, melyen aztán olvasható lesz, hogy a szakülések hol és mikor lesznek, kik fognak előadást tartani és miről.

Ha valaki még bővebb felvilágosítást kíván, forduljon az Országos Katolikus Szövetséghez (Budapest, Ferencziek-tere 7.)

A föld.

— Megcsalta a föld az embert!

A föld nem fizetett!

Láttam a napsütötte arcú embert, a mikor kaláplevéve üdvözölte a hajnalt, a mint az első napsugár az arány kalászra esett. És láttam, a mikor lehanyatlott kezében a kasza: nem volt annak eredménye más, mikor suhogott a vékony penge, mint-hogy satnya szálak hulltak alatta. És az őszbevegyült ember elveszítette reménységét. Jött azonban a fia. Városi ember, civilizált.

— Más gazdaságot kellene berendezni — mondotta. — Modernet, szebbet. Gazdaságilag úgy berendezkedni, hogy daczolhasson az idő kedvezőtlen ségével: ha eső nincs, maga öntözze vetéseit, ha nem terem, maga tegye termékenynyé a földet. Vetőgéppel, gőzekével, műtrágyával, csatornázással kell dolgozni: daczolni kell a földdel.

És az öreg, mint egy szilaj állat, ütötte fel a fejét.

— Minek nékem a gőzeke? Vetőgép? Vannak jó lovaím, két karom, béreseim.

— A gőzeke jobban kiveti a hantot, jobban szétmorzsolja a földet. Aztán amerikai magot is kell vetni, a mely százszorosan fizet.

Megvetően mosolyog az öreg.

— Amerikai magot még az öreg apám se látott.

— Az a maguk baja, az elmaradottság. Ez a megölője minden újnak, az a gondolat: ha jó volt így régen, jó lesz most is. A maradi-

sággal kell először megküzdeni, hogy a hasznót magukba plántálni lehessen. A míg olyan emberek lesznek, a kik görcsösen ragaszkodnak a kapanyélhez, az eke szarvához, a boronához, addig mindig harcrai lesznek az új gondolatoknak, az új haszontermő törekvéseknek. Nézze meg azoknak a földjét, a kik belterjesen gazdálkodnak. Látszik-e azon, hogy nem volt eső? Látszik-e azon, hogy daczol a föld, hogy nem ad kamatot, hogy megtartja még azt is, a mit beleszörtak? Az istállójában páratlan szép lovakat nevelhetne. A földjén embermagasságu lenne a kukoricza. Jövedelme megszázsorosodna. És a biztos tudat, hogy nem magát igazgatja a föld, hanem maga a földet, megfiatalítaná a lelkét.

Az öreg ember vállatvont, mosolygott. Pipára gyujtott. Aztán azt mondta:

— Beszélj valami okosabbat.

Es a fia, a városi civilizált ember, is elveszítette reménységét.

Nem fizetett a föld és kétségbeesetten néz a tél elé a szegény, a gazda pedig nekibusulva bizik a jövőben.

Ez a magyar jellemvonás.

Busulunk, mintha bizony ez haszonnal járna. Németországban nem ösmerik azt, hogy bizzunk abban, milyen lesz az időjárás; ott az ember, a szorgos kéz tökéletesen rabigába hajtotta a földet. A magyar paraszt meg egyebet se tud a busulásnál.

És ilyenkor, a mint látjuk, a magyar gyámoltalanságot a föld terméketlenségén is, eszünkbe jutnak a társadalmi és gazdasági egyesületek, hol sok beszéd hangzik, sokszor cseng a pohár, gyakorlati értéke azonban vajmi kevés van a sok beszédnek, sok ülésnek.

Ezektől az egyesületektől várjuk ennek az országnak gazdasági felvirágozását.

Bizony ezeknek az egyesületeknek áll kötelességében a maradiságból kiközkenteni a földmivelő népet!

Tudást adni, hogy a föld ne daczolhasson művelőjével!

Dr. Kiss Pál.

POLITIKAI VILÁG.

Jó tréfa.

Külgyminiszter ur,
Be pompás a kedve!
Megvan, a mért máig
Küzdünk vetekedve.

A követségeken
Magyar lesz a pecsét...
És a rendeleteknek
Érezzük a becsét.

Magyar lesz a pecsét,
Ha kopott a régi...
Két háromszáz évig
Kopását a magyar
Türelemmel nézi.

Gili Balázs.

A nagy-szerb összeesküvés.
Nasztics ösmeretes röpiratának a következményei mind komolyabbakká válnak. Hogy az összeesküvésnek nem csupán Horvát-Tótországban vannak részesei, e mellett bizonyít, hogy *Boszniában, Dvor* faluban is fogtak el e czimen három intelligens embert; ezeket Zágrábba szállították. Naszticsról, a röpirat írójáról, különben sok piszkos vádat ír az önálló-szerbpárt „Srbobran“ czimű lapja; kémkedéssel, erkölcsstelen üzemekkel vádolják. Ő maga fentartja azt az állítását, hogy a szerb királyi udvar és a szerb kormány *tudtak* a nagy-szerb üzemekről.

Katonaköteles kivándorlók.
A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki a kivándorolt katonakötelesek dolgában. Az új rendelet értelmében a kivándorolt katonaköteles a *harmadik korosztályba jutásakor* tartozik jelentkezni a magyar és osztrák konzulátusnál sorozásra; ennél fogva még nem nyilvánítják katonaszökevénynek, ha az első két korosztályban még nem jelentkezett. Itt a kivándorolt hadkötelest besorozzák, szolgálati idejének megkezdését *elhalaszthatja* 24-ik évének betöltéséig. *A fegyvergyakorlatokra* ezen túl a hadköteleseknek nem kell haza jönniök; felmentik őket úgy a fegyvergyakorlaton, mint az ellenőrző szemlén való megjelenés alól, ha ez iránt folyamodnak valamely külföldi konzulátusunknál minden év január havának végéig.

Egy kalap alatt. Kedves barátaink, a nemzetiségi politikusokról nem is tételeztük volna föl, hogy oly melegen éreznek a magyarság iránt. Pedig azt kell hinnünk, mert kivált a tót és oláh nemzetiségi képviselők beszámoló beszédeiben, a pánszláv és dákorómán lapokban folyton csak azon óbégatnak, hogy a magyarokat elnyomták; kifosztották, tehát együtt kell, hogy küzdjenek a nemzetiségekkel. Ki ellen? A nagybirtokosok, grófok és ezerholdosok, a papok, a kormány, a koalíció, egy szóval minden ellen, a mi igazán *magyar*. Igen balga fajnak hiszik a magyart a Hodzsa és

Luciu-féle népbolondítók, ha azt hiszik, hogy mi csak úgy bevesszük a félig nemzetiségi, félig hazátlan és vallástalan szociáldemokrata maszlagot, a melyen már a saját vérségük sem igen kap. A józan gondolkozásu magyar nép már csak jót kaczag ezen a tura csalogató: nótán s csakis azokkal fér meg *egy kalap alatt*, a kik hittel és hazaszeretettel eltelve közelednek felőle, a nemzeti-ségi komédiásoknak ellenben... ajtót mutat!

Wekerle Kossuth Ferencznél.
Dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök vasárnap meglátogatta a *Pöstyénben* időző *Kossuth* Ferencz kereskedelmi minisztert. *Wekerlét* kísérte *Szterényi* államtitkár. *Kossuth* Ferencz egészségi állapota annyira helyreállott, hogy órákig tanácskozhatott vendégeivel.

Ellenzegülő egyháztanács.
A *h. m. vásárhelyi* református egyháztanács — úgy látszik — nem viseli szívén a tanítói kar sorsát, de meg az ország törvényeit sem igen tiszteli. Hiába rendelt el a miniszter, a püspök, a közigazgatási bizottság, hogy a tanítók lakbérét egészítsék ki a törvény rendelkezései szerint, az egyháztanács kimondta, hogy *nem teszi, mert az egyháznak az országos törvény nem parancsol*. Az egyház különben nagyobb segítséget kap az államtól. A furcsa ellenzegülésnek az a magyarázata, hogy H.-M.-Vásárhelyen nagyon elharapódzott a szociálistizmus és annak számos hive ül az egyháztanácsban.

A fiumeiek papsága.

Mivel a horvát tulzás megbontotta a vallási békét Fiumében, felmerült két terv, hogy jövőre az ily háboruszkodásnak eleje vételessék. Az első terv szerint püspököt kapna Fiume, de ennek akadálya, hogy a főpásztor kellő javadalmazásáról nehezen tudnának gondoskodni. Második terv pedig az, hogy benkezés apátságot alapítana királyunk a magyar kikötőben, mely a pannonhalmi főapát fennhatósága alá tartozna és mindig jó magyar papokkal láttatna el Fiume lelki életét. A drenovaiak, minthogy a horvát papot tűrni nem akarják, magyar papot pedig nem kapnak, most úgy segítenek magukon, hogy az újszülötteket maguk keresztelik meg a tengerparton, a holtakat maguk temetik el, szentbeszéd helyett a vének olvasnak föl nekik és gyónásra, áldozásra mennek be Fiuméba.

TÁRCZA.

Isten áldása.

Bármit cselekszünk, hasztalan —
Csak muló percznek épül;
És eltűnik majd nyomtalan
Isten áldása nélkül!

Ki jóra ösztönöz, segít,
Ki mindnyájunknak atyja,
Munkáink apró köveit
Szilárdan összetartja.

A jó Isten megszenteli
A kezdetet s a véget;
Szívünk virággal lesz telí,
Ha az ő napja éltet.

De bármí épül, hasztalan —
Csak muló percznek épül,
És el fog tűnni nyomtalan
Isten áldása nélkül!

Rudnyánszky Gyula.

Dugovics Titusz.

Abban az időben, a mikor Magyarországban V. László király uralkodott, hazánkban nagy szüksége volt hős férfiakra, a kik a hazaszeretet és önfeláldozás nemes példáival új erőt öntenek a már-már ellankadt magyarságba.

Egyfelől a belső pártviszályok, a főurak marakodosása a hatalomért, más oldalról a török, a mely az egész Európát el akarta nyelni, — fenyegette végső pusztulással sokat szenvedett magyar hazánkat.

De az Isten és a magyarok nagyasszonya a legválságosabb pillanatokban sem hagyta el a nemzetet és támasztott neki hősöket a nehéz időkben, úgy, a mint kétezer esztendővel ezelőtt prófétákat támasztott Izrael fiainak.

Ezek a hősök abban különböztek a prófétáktól, hogy nem csupán lángoló szavakkal, hanem magasztos tettekkel, igazi példákkal tartották ébren a magyarságban a lelkes öntudatot, az erőt, a hitet és a bizalmat.

Ily lelkes hősök voltak a fenyegető törökjárás idejében a nagy Hunyadi János, a lelkes Kapisztrán barát,

Kemény Simon, de talán legnagyobb az az egyszerű, írni-olvasni sem tudó toronyőr Nándorfejérvárban, a kit Dugovics Titusznak hívtak és a kinek hősi tettét nagy festők, költők és történetírók örökítették meg, fényes lapokon.

Az 1456-ik évben, épen akkor, a mikor az egész Európa feje a legjobban főtt, hogy mit lehetne tenni a rettenetes török vérszél ellen, híre érkezett, hogy Mohammed szultán már indul is hadával s legelőször Magyarországot igázza le, ha ugyan sikerül Nándorfejérvárát elfoglalni, azután pedig a többi művelt nemzeteket. Így tehát hazánknak kellett megvédeni az összes többi művelt népeket.

S a nagy, gazdag, művelt európai nemzetek még csak segítséget sem igen akartak nyújtani a nehéz munkában.

Mindenki elveszítette fejét a rettenetes hír hallatára, csak Hunyadi nem és az ő hű, lelkes magyar csapata.

Julius 21-én volt a nagy ostrom. Hunyadi és serege hősileg védelmezték a várat, de nehéz volt a védelem, a török had óriási volt és erős.

Bizonyosan elesik akkor Nándorfejérvár, vele Magyarország és talán az egész Európa a török martalékává lesz, ha nincs ott akkor az egyik toronynál annak hőslékü öre, ez a nagy közkatoná: Dugovics Titusz.

Mert egy az ostromló törökök közül, alattomban, észrevétlenül már a toronyig jutott és kiakarta tüzni ott a lófarkas zászlót. Ez annak a jele lett volna, hogy már a török elfoglalta a várat és ha a kitűzött zászlót meglátták volna a magyarok, azonnal felhagytak volna a védelemmel, nem lett volna tovább bátorságuk harcolni.

Tudta ezt Dugovics Titusz, azért mindenféle áron meg akarta akadályozni a veszedelmet, csak hogy nem bírt a hatalmas törökkel. Aztán ő egyedül volt, a töröknek pedig sokan jöttek segítségére...

Az utolsó pillanatban végső elhatározással derékon kapta a törököt és hogy a zászlót az ki ne tűzhesse, mert másképen nem tudta letaszítani, leugrott a vártorony faláról a borzasztó mélységbe s vele együtt zuhant le a török is, a zászló is...

Késő este, a mikor az ostrom a magyarok győzelmével beveződött, csak akkor tudta meg a vár népe, hogy mily nagy veszedelemtől mentette meg a várat, az országot, sőt talán az egész keresztény világot Dugovics Titusz, ez az egyszerű, írni, olvasni nem tudó, toronyőr.

Az aventini vak nő.

Elbeszélés Nero császár korából.

Irta: *Waal A.*

Plantilla álmatlanul töltötte az egész éjjelt. A tiszteletreméltó agastyán képe szünet nélkül ott lebegett lelki szemei előtt, majd szeliden és vigasztalóan, majd pedig komolyan és szomorúan. Pál az életét mentette meg egykor, a midőn reá parancsolt, hogy távozzék az égő palotából. És hányszor vigasztalta őt szenvedéseinek közepette, mennyiszor szolgált neki tanácsos és segítséggel a bajok idején! Mily türelmet tanusított az ő előítéleteivel szemben és mily gyorsan kész volt arra, hogy kételyeit elűzze! Pál kauluzolásával már-már eljutott a kereszténység kapujához; de most, hogy vezetője magára hagyta, újból távolodott onnan.

Maga elé képzelte Pált, a lemondás és odaadás emberét, a ki fáradhatatlan apostoli tevékenységével az áldozatok végnélküli sorát hozta meg, a kinek igénytelen külseje alatt az élet és a világosság csodálatos szellemi nagysága rejtőzött.

Plantilla a fogház szolgáját kikérdezte az apostol életmódja felől. Tudni akarta, hogy mikép bánnak vele. S midőn a kiméletlenül nyers férfiú elremitő képet rajzolt az agastyán heteken át tartó szenvedéseiről és nélkülözéseiről, melyet azonban ő közömbösen türt és elviselt, szinte kétségbeesett. Pál magatartását különben magok a fogház előljárói is megcsodálták és önkéntelen tiszteletet kezdtek érezni a kiválasztott férfiú iránt. Nyilván halála is olyan lesz, a milyen élete volt.

Ugyanazon éjjel, a mikor Plantilla álmatlanságában ily gondolatoknak engedte át magát, a római hitközség legidősebbjei összegyűltek Pál körül a börtönben. A római törvény megengedte a halálra ítélt utolsó estéjén az ugynevezett „coena novissimá“-t, vagyis a *hóhérlakomát*, a melyen a rokonok is részt vehettek. Mi sem természetesebb, mint hogy ez esetben a lakoma az utolsó szent vacsora lényegét öltötte magára. Az apostol a

római egyház főbbjeinek társaságában utóljára ünnepelte meg a szent titkokat, a melyek egyuttal utolsó kenetként szolgáltak neki.

A mamertini börtön földalatti, borzalmat keltő helyiségében találjuk Pált lánczok között. A római egyház papjainak és elüljáróinak kis csoportja környezi, kik szavait, utolsó tanításait és intelmeit lesik. A mit eddig fáradhatatlanul hirdetett nekik, azt holnap halálával fogja megpecsételni. De kiömlő vére termékeny eső lesz arra a vetésre, melyet Róma talajában elhintett. A vetés nőni fog és majdan százszoros terméssel fizet, elárasztva az egész világot az idők végezetéig. Ma még a keresztény név egy a megvetéssel és az fog maradni még háromszáz esztendőn keresztül, hanem azután a kereszt tana, mely ma a zsidóknak bosszuság, a pogányoknak dőreség, megkezdí diadalutját minden országon és minden időkön át. A gonosztevő, ki most a mamertini börtönben a hóhér kezéből várja a szégyenteljes halált, majdan dicsőséget arat nemzedékről-nemzedékre. Oltárok és templomok fognak tiszteletére emelkedni. Róma világhatalma — hihető-e? — romba dől, a büszke császári trónok palotáinak omladékát az ó-kor kutatói fogják felturkálni, hogy a rég elenyészett multnak nyomait napfényre hozzák, de Pál neve elfelejtetlenül és halhatatlanul ragyogni fog évszázadokon át, mint a népek apostolának neve.

IX.

Homályos, ködös januári reggel föltáruult a mamertini börtön nagy vaskapuja, a melyen először a Carnifex, vagyis a hóhér lépett ki, hosszú kardját vállán nyugtatva. Két segéd járt a nyomában, azután következtek vesszőkötegekkel kezükben a lictorok és végül a katonák, a kik egy megvasalt kezű gonosztevőt vettek közre.

Jóval hajnal előtt pogányokból álló embertömeg verődött egybe a börtön kapuja előtt, a kik közömbös kíváncsisággal bámészkodtak. Néhány zsidó is akadt köztük, a kik rosszul palástolt kárörömmel várták

az elitelt
resztények
és népből
tolt meg
utolsó ál

A min
egyszerre
tömegben
gas yánt
Az évek
meggöny
tással tu
tani. Hos
padt arcz
telt, ugy
éltint a
tisztelet
iparkodta
kolják és
gukat. A
hatalmat
a fogoly
bitsák.

Az ut
vezetett
szolgája
nyek lév
az apost

Plant
személy
lája bej
mult éj
reá néz
apostol
érte is
dicsőült
isten tr
órákban
emlékez
apostol
lassan f
lelkéről.
sohasem
ságok i

Immá
ledhetet
bárany
Plantill
utolsó
hogy n
től és
vösség
találja

Az a
hány le
letérde
Annyi

az elítéltet. Odább nagyszámu keresztények csoportosultak, nemesek és népbeliek egyaránt; ezek az apostolt még egyszer látni kívánták és utolsó áldását áhítozták.

A mint az apostol látható lön, egyszerre élénk mozgás támadt a tömegben. A hosszú rabság az aggas yánt csontvázvá soványította le. Az évek és a szenvedés terhétől meggörnyedve, csak nagy erőfeszítéssel tudott a katonákkal lépést tartani. Hosszu szakálla, tar feje, sápadt arca megható tiszteletet követelt, ugy, hogy a zsidók ajkáról is eltűnt a guny jele. A hívők jámbor tisztelettel tolongtak feléje s azon iparkodtak, hogy a kezét megcsokolják és hogy imájába ajánlják magukat. A katonáknak valóban karhatalmat kellett alkalmazniok, hogy a fogolyt a tolakodóktól megszábaltassák.

Az ut Nero „arany-háza“ előtt vezetett el. Ott a császár néhány szolgája ácsorgott, a kik, keresztények lévén, könnyezve bucsuztak el az apostoltól.

Plantilla gyermekeivel és teljes személyzetével kora reggel óta világa bejáratánál várakozott. Az elmúlt éjszaka a kegyelem éje volt reá nézve; nem csoda, hiszen az apostol utolsó imái a börtönben ő érte is szóltak és egyesültek a megdicsőült rabszolgánő imáival az Ur-isten trónusánál. A hosszú, ámatlan órákban Plantilla mindent felújított emlékezetében, a mit valamikor az apostol ajkáról hallott és így lassan-lassan foszladozott az éjjel és a köd lelkéről. Világosabban és tisztábban sohasem látta még a keresztény igazságok isteni erejét.

Immár tehát megnyugodva közeledhetett az apostolhoz; az eltévedt bárány ismét megtalálta pásztorát. Plantilla megszerezhetette Pálnak az utolsó örömet: biztosithatta őt arról, hogy minden kételyt eldobott magától és mostantól fogva egyetlen üdvösségét a megfeszített Krisztusban találja föl.

Az apostol közeledtének hírére néhány lépésnyire elővezette magát, letérdelt és kitarta karjait feléje. Annyi sok mondanivalója lett volna,

de egy szót sem volt képes ejteni. Csak sóhajai és kialudt szeméből előretörő könnyei adták jelét benső meghatottságának.

Pál őt meglátva, egy pillanatra megállt és így szólt hozzá:

— Add kölcsön orariumodat, hogy a kivégzésnél szemeimet bekössem veled. Majd azután visszaadom neked.

Plantilla sietve levette fejről a kendőt és átadta Pálnak.

— Visszaadod a kendőt? — gunyolódott az egyik katona. — A kit mi egyszer az alvilágba küldünk, az nem tér vissza többé.

E szavakkal a foglyot továbbmenésre ösztönözte. Pál azonban visszafordult és ezt mondá a hölgynek:

— Higyjed, a mit mondtam és emlékezz szavaimra: „Ha én megvakulok.“

Az anya és a gyermekek, továbbá a szolgaság soká ott állottak még az uton és az elvonuló Pál után tekintettek. A rabszolgák közül egy-néhányan Stephanus-szal a menet-hez csatlakoztak és elvegyültek a keresztények között, kik Pál kíséretét alkották. Ezek közé tartozott Comodilla, egy előkelő asszony, kit csukott hordszéken vittek a menetben. Ez a nő közeli birtokán már a sirt is elkészítette Pál számára.

A mostani szent Pál-bazilika mögött mintegy negyedóránnyira, a melynek oltára alatt az apostol csontjai nyugodnak, kétfelé ágazik az ut s az egyik irány elvezet a forrásdus völgybe, *ad aquas Salvias*.

Néhány évvel ezelőtt ama ó-kori kövezetnek egy darabja is előkerült, melyet szent Pál utolsó útján erre-felé taposott.

Plantilla visszatért házába. Öröm és fájdalom, vigasz és remény váltakoztak lelkében; az apostol szavai minduntalan fülébe csengtek: Higyjed, a mit mondtam neked.“ Oh igen, most már mindent, de mindent hisz, a mit valaha mondott neki. — Letérdelt és kiterjesztett karokkal — először életében! — hő imát rebegett. Most már megérté az apostol félbeszakított kijelentését; midőn az ő kendője Pál testi szemeit lezárja, ezzel egyidejűleg az ő lelke meglátja és felismeri az igazságot.

Behívott magához egy keresztény rabszolgát, a kinek megparancsolta, hogy várja meg a villa előtt a gyászkíséret visszatértét s ha papot vesz észre közöttük, vezesse be hozzája. Igen sürgős beszélni valója van egy keresztény lelkiatyával.

Behozatta gyermekeit is, a kiknek el kellett mondaniok, hogy milyen külsőben látták Pál apostolt és kik kísérték őt végig. Az értesüléseket nem győzte elég mohón meghallgatni. Mindent a legapróbb részletekig óhajtott megtudni, hogy az utolsó nap teljes képét örökre a lelkébe véshesse. Ezzel azt is el akarta érni, hogy magok a gyermekek is egész életükre az emlékezés szent kincse gyanánt megőrizzék a látványt.

Azon építész, ki aventini palotájának újjáépítését vezette, mint minden reggel, ugy ma is eljött a munka előrehaladásáról jelentést tenni. Máskor Plantilla mindig élénk érdeklődéssel hallgatta végig és a maga észrevételeit megtette előtte, de ma, az építész nagy álmélkodására, nem is fogadta őt.

— Beteg tán az urnőd? — kérde az Ostiariustól, ki csak rövid idő óta állott a ház szolgálatában.

— Oh nem — felelte a rabszolga. — Félóra előtt egy halálra ítéltet vezettek el erre, a kit atyja gyanánt tisztelt.

— Plantilla a föld legnemesebb nője! — viszonzá az építész. — Egy oly embert kivégezni, a kit Plantilla nagyrabecsiül, ez a legujabb császári erőszak.

*

Pál az ut hátralevő részét már alig tudta saját lábán megtenni. Ereje véggkép kimerült s a katonák kénytelenek voltak lánczait leoldani és két embert a kíséretből kiszólitani, hogy támogassák a gyorsan emelkedő uton az aggot.

A katonák a szabadban, a hol nem tartottak váratlan találkozásoktól, könnyebben vették feladatukat. Így most is beszédbe elegyedtek az emberekkel és megtudakolták, hogy kicsoda a fogoly és mi a bűne?

A nyert felvilágosítások élénk részvétet keltettek bennük.

Végre a magaslaton keresztülhaladva, leértek a völgybe, mely forrásai után és az ottani birtokos Salvi család után kapta elnevezését.

Mialatt a pribékek az előkészületekhez fogtak, az apostol még egyszer maga köré gyűjté övéit, hogy a boldog viszontlátás reményével vigasztalja őket.

Maguk a katonák is nagy figyelemmel hallgatták szavait, mert igen csodálatosnak és különösnek tündek fel azok. Ilyen elitétet még sohasem kísérték a halálba.

A pribékek elkészülvén, a hóhér a csoporthoz lépett és felszólította az apostolt, hogy kövesse őt.

Pál levetette felső ruháját s az alatt, míg a keresztények sirva-zokogva nyomon követték, ő megtette a hóhér két segédje között utolsó lépéseit.

Pál letérdelt a kivégzés helyén s egy utolsó, csendes imádkozásra még egyszer kiterjeszté karjait. S a míg imádkozott, a nap egyszerre keresztül törte a sűrű ködfátyolt és sugarai a megdicsőülés ragyogó fényét hintették szerte.

Az ima elhangzása után a keresztények egyike bekötötte Plantilla kendőjével Pál szeméit . . .

Ma azon a helyen, hol az apostol vértanu halállal halt meg, sajátságos

építésű kápolna áll. Ez a kápolna három forrás fölött emelkedik, melyek az épület hosszában sorakoznak.

A kápolna a három forrásról — alle tre fontane — van elnevezve.

A hagyomány azt meséli, hogy az apostol feje, a mint a dombos talajon lefelé gördült, útjában háromszor felpattant a földről és mindannyiszor egy-egy forrást fakasztott.

A legenda még azt is hozzáteszi, hogy e csoda által az elitelt kísértére rendelt katonák keresztényekké tértek meg és később szintén vértanukká lettek.

(Folytatása következik.)

UJDONSÁGOK.

Jön a király.

A hadijátékra

A király haza jön . . .

Üdvözljük szívből

A szép magyar földön.

Ha magyar vezényszót

Hallatnál, királyom,

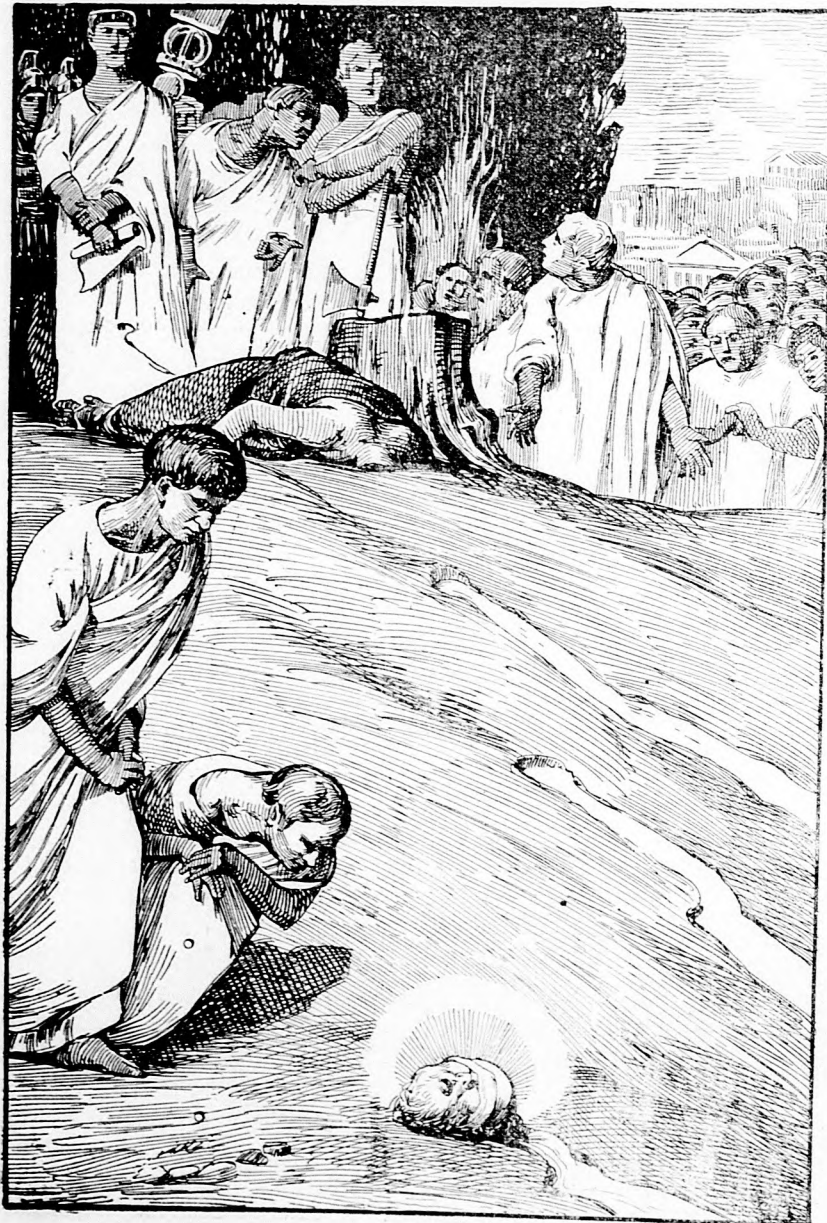
Tüstént győzelemre

Vezethetnéd néped,

Végig a világon.

Uj pápai követünk. A jelenlegi bécsi nunczius, Granite dí Belmonte ez év végén visszatért az örök városba, hol a külügyek minisztere lesz. Helyét Bécsben Aversa mogognore foglalja el mint pápai követ, a ki eddig Kuba szigetén képviselte a vatikánt.

Szent István napja. Nemzeti és vallásos érzés egyszerre dobantja meg a magyar szívet e napon. Megmozdul az egész ország és már napokkal előtte készül az ünneplésre. Budavára szinte zarándokló helylyé változik e napra. A vasuti és hajó állomások adatai szerint augusztus 17-étől huszadika reggeléig több mint háromszázezer vidéki jött föl a fővárosba és ha ehhez hozzávesszük azoknak nagy számát, kik kocsiban vagy gyalogosan jöttek fel a szomszédságból, akkor bátran tehetjük félmillióra az ünnepi látogatók számát. Kár csak az, hogy sem hatóság, sem társadalmi egyesületek nem gondoskodnak e nagy számú idegen kellő fogadásáról, elszállásolásáról és azután arról is, hogy jól tölthessék idejüket s kellemes emlékekkel térhessenek vissza otthonukba a szent nap multával.

ill. Ez a kápolna emelkedik, me- zében sorakoznak. rom forrásról — — van elnevezve. t meséli, hogy az t a dombos tala- utjában három- földről és mind- forrást fakasztott. azt is hozzáteszi, az elitelt kísérek keresztényekké bb szintén vér-

övetkezik.)

ÁGOK.

király.

a jön... szivből ar földön. vezényszót rályom, eleme néped, gon.

tünk. A jelen- Granite di Bel- visszatért az örök gyek minisztere i Aversa mog- mint pápai követ, getén képviselte

napja. Nemzeti egyszerre dob- r szívet e napon. z ország és már il az ünneplésre. rándokló helylyé vasuti és hajó zerint augusztus reggeléig több vidéki jött föl a hhez hozzávesz- számát, kik ko- san jöttek fel a r bátran tehetjük látogatók szá- gy sem hatóság, ületek nem gon- számu idegen szállásolásáról és y jól tölthessék emlékekkel tér- onukba a szent

A király születése napja. Augusztus hó 18-án, kedden, volt a király *hetvennyolcadik* születése napja. Az ünnepet a szokott módon ülték meg. A vártemplomban reggel 8-kor csöndes mise, d. e. 11 óra- kor nagymise volt, a melyet *Kanter* Károly apátplébános mondott. A koronázó Mátyás-templomban 10 óra- kor volt a hivatalos főistentisztelet; a gyöngélgédő hercegprimás helyett dr. *Kohl* Medárd segédpüspök tartotta. A vérmezőn d. e. 10 óra- kor tartott diszszemle kitünően sikerült.

Várják a királyt. A mely város a királyt várja, abban egyszerre hozzá látnak a tatározáshoz s néha egy- két hónap alatt rendbehozzák, amit évtizedekig mulasztottak. A magas és ritka vendéget váró Veszprém is ezt cselekszi, amennyiben Ő Felsége a hadgyakorlatok alatt ott fog lakni, a püspöki palotában. — *Hajmás- kéren* most folytak le a tüzéségi hadgyakorlatok; jelen volt *Lipót Szalvátor* főherceg is. Megtekintette Veszprémet s ellátogatott Balaton- füredre is. Egészen elragadta a Ba- lalon szépsége.

Itt említjük meg, hogy az idej *veszprémi* hadgyakorlatoknak érde- kes része fog lefolyni a *Balatonon*. A balatoni gőzhajókat egyszerre ten- geri hajókká avatják fel; tengerész tisztek parancsa alá helyezik, tenger- részek fognak rajtok működni. Eze- ken a hajókon két át *Lelle* és *Ti- hany* közt egy egész hadosztály s ezek szállítják a szükséges hadfel- szereléseket.

A kassai Rákócziház. A val- lás- és közoktatási-minisztérium már régóta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy Kassán Rákócziházat állit- sanak fel. Ott helyezik el majd a sokféle Rákóczi-szobor s a kurucz had- járatokra vonatkozó ereklyét. A mi- niszter elhatározta, hogy a Kassai Múzeumhoz szárnyépületet vonnak s abban állítják fel *Rákóczi ebédlő- házát*, a Rodostóban fennálló Rá- kóczi-ebédlő nagyságában, összes díszítéseiével és berendezésével.

Szmrecsányi püspök teme- tése. *Szmrecsányi* Pál, Nagyvárad elhunyt püspökének temetése óriási pompával ment végbe Nagyváradon. *Samassa* József egri bíboros püspök zokogva szentelte be a halottat; kíséretében voltak *Párvy* szepesi, *Radnai* besztercebányai megyés püspökök, *Lányi* és *Fetser* fölszen- telt püspökök. A templomban *Samassa* bíboros mondott rekviemet, *Párvy* püspök még egyszer beszen-

telte. Azután a koporsót, vasuton, *Sárosdarócra* szállították s az el- hunytat a családi sirboltban helyez- ték örök nyugalomra. Hétfőn d. e. tíz órakor ment végbe a gyász- szertartás, a melyet *Fischer Colbrie* végezett. A koporsót *Szmrecsányi* Lajos segédpüspök, *Ghyczy* min. ta- nácsos, a káptalan, a város és a vár- megye küldöttei kísérték végső nyug- vóhelyére.

Külföldi véreink idehaza. Szent István napjára 127 bukaresti magyar látogatta meg Budapestet. Megkoszorúzták *Petőfi* szobrát, meg- látogatták *Kossuth* sirját s ellátogat- tak az országházba is s részt vettek a szentistvánnapi körmenetben is.

Hogy állítsunk jegybankot? A *czeglédiek* kitalálták a nyitját, hogy állítsunk önálló jegybankot. Külföldi és zsidó pénz nélkül. Valaki moz- galmat indított meg az önálló ma- gyar nemzeti jegybank részvény- jegyzésére; csakhamar 99 aláíró je- lentkezett — asszonyok és férfiak — a kik száz darab ezer koronás részvényt jegyeztek alá. A városi közgyűlésen legközelebb indítvá- nyozni fogják, hogy a város ir- jon fel a kormányhoz a nemzeti jegybank felállítására. Hát bi- zony *Kossuth* Lajos is ilyenfor- mán teremtett pénzt a nemzetnek 1848-ban!

Vihar és jégeső. Valami nincs a maga rendjén a természetben; az idő rendellenesen hűvös, viharok, jégesők hire érkezik mindenfelől. Kivált az erdélyi megyékben volt nagy itéletidő; *Hardaton* oly nagy jég esett, hogy *két csordás-gyereket agyonvert*. A Temes vármegyei Szi- lashegyen 570 hold szőlőt pusztított el a jég. — *Svájczban* leesett az első hó.

A szoboszlói vasuti szeren- csétlenség. A július 7-ikén, *H.-Szoboszló* mellett történt vasuti sze- rencsétlenségnek új áldozata van. *Klein* Mihály 60 éves kereskedelmi ügynök is belehalt sebeibe. Ő a *harmadik* halottja a szerencsétlen- ségnek.

Verekedés a népgyűlésen. *Achim* L. András, a parasztpárt ve- zére, vasárnap délután Nagyváradra érkezett; mintegy száz parasztgazda kísérte. Az volt a céljuk, hogy szervezkedő népgyűlést tartanak. A nagyváradai szociáldemokraták azon- ban neszét vették érkezésöknek s azonnal a népgyűlés színhelyére to- lultak, hogy annak megtartását meg- akadályozzák. Először is azt köve-

telték, hogy a zászlóról távolítsák el a nemzetiszíni szallagot, majd azt, hogy a szociáldemokraták párt- titkára elnököljön. A parasztpártiak erre megbotoztak egy szociálde- mokratát s az elnöki emelvényről a nép közé dobták, mire a szociál- demokraták közáport indítottak az állvány ellen. Lovasrendőrök állitot- ták helyre a rendet. *Achim* András aztán a földmunkások házában tar- totta meg a gyűlést, de megfo- gadta azt is, hogy az Alföldön többé nem tarthatnak gyűlést a szo- ciáldemokraták, mert ő azt megaka- dályozza!

Lázító katonai állatorvos. *Furcsa* dologra adta magát *Schmidt* József, az Úgodban állomásozó 5-ik tábori tüzérezred állatorvosa. A pán- germán érzelmű férfiú fogta magát, bejárta a Pápa környékén elterülő, jó magyar érzelmű sváb nép által lakott falukat s őket a magyar nem- zet ellen s arra izgatta, tiltanak el gyermekeiket a magyar nyelv tanu- lásától. Ezenkívül egy magyarfaló temesvári német újságban arra izgatta őket, hogy *csatlakozzanak a nagy- német mozgalomhoz*. A lapot aztán száz meg száz példányban terjesz- tette a svábok közt. A *csóti* posta- hivatal nem kézbesítette a ravasz küldeményt, hanem fölterjesztette a budapesti postaigazgatósághoz, de maga a sváb parasztság átadta a kezébe került néhány példányt az ugodi csendőrségnek. *Schmidt* urat a hatóság följelentette a katonai ha- tóságnak. Tanulja meg, hogyha büne a katonának a *Kossuth-nóta* ének- lése, hát a népnek a magyar nemzet ellen való izgatásáért is a körmére koppintanak.

Elhunyt képviselő. Győr szab. királyi város országgyűlési képv. selője, *Hilbert* Károly szerda virra- dóra hirtelen elhunyt. Szívszélhü- dés ölte meg az ötvenhárom éves embert, ki 1901 óta képviselte a várost. Akkor nagy küzdelem árán választották őt meg a függetlenség- giek, csak három szavazattal gyürte le a szabadelvűeket. Nagyon csön- des ember volt *Hilbert*, ki az or- szágyűlésen sohase szólalt föl, a pártéletben sem vett részt, de nagy vagyonából, mit sertéskereskedés által szerzett, pártcélokra és jóté- kony irányban mindig sokat ál- dozott.

A rossz regények átka. El van árasztva Magyarország mindenféle hitvány, füzetes regénynyel, amelyek- ben büncselekedetek vannak ríkitó színekkel leírva. Meg se nevezzük a

piszkos regényeket, nehogy még elősegítsük terjedésüket. Micsoda rettenetes következményei lehetnek az ily izgalmas olvasmányoknak, annak éppen most olvassuk elretentő példáját. Őt 16—17 éves fogtechnikus tanoncz is telefalta magát ezekkel a hitványságokkal s elhatározták, hogy ők is követnek el hasonló bűncelekményeket. A büntett színhelyévé *Guttermuth* János műtermét avatták. — Mindennap más suhancz ment oda a fogai igazításának ürügye alatt, a többiek azalatt behatoltak a lakásba s összeszedték az ott található értékeket: 2000 koronát érő ékszereket, 2500 korona értékű arany, ezüst és rézpénzeket. A pénz egy részét elmulatták, más részét elásták, vagy a lakásukon rejtették. A rendőrségnek feltűnt a legénykéek költekezése és egy budapesti zugkávéházban le is tartóztatta. Így sült ki a turpiság. A lakásai-
kon való kutatások alkalmával 117 kötet ilyen hitvány regényt foglaltak le.

A vácz-rétsági rablók. Teschenben (Morvaországban) a vasutnál három munkás-kinézésű horvátot fogtak el. A rendőrség csak véres dulakodás után foghatta el. Mintegy 17.000 korona pénzt, nagyrészt öt koronásokat találtak náluk s mivel nem tudják bebizonyítani, hol vették a pénzt, már a tascheni hatóság is őket gyanúsította a vácz-rétsági rablás elkövetésével. Ha ez bebizonyulna, előbb Teschenben számolnak le velők a hatóság ellen elkövetett erőszak miatt, aztán haza szállítják. — Pedig minden arra vall, hogy ők voltak a tettesek. Az egyik elfogott horvátról, *Marosicsról* ki erült, hogy júniusban ott dolgozott az ipolyvölgyi vasut építésnél, valamint kiderült társairól is, hogy alkalmazottai voltak a vállalatnak. Az elfogottakat lefényképezték s fényképeiket Budapestre hozták, hogy a megsebesített Grün Ákosnak és Mozernek megmutassák.

A francia pénzügyminiszter Budapesten. *Caillant*, francia pénzügyminiszter e hó 20-án Budapestre érkezik. Közgazdasági viszonyainkkal kíván tüzetesebben megismerkedni.

A rabbi szép leánya. Nagy most a bánat a *vágújhelyi* ortodoksz zsidóság körében. A segéd-rabbi férjhez adta a szépséges leányát. Rendben lefolyt már az egész szertartás, csak a fődolog volt még hátra: az ortodoksz zsidók szokása szerint le kellett volna vágni a menyasszony haját. Az egész hitközség összegyűlt

a czeremóniára, hanem a menyecske hiába vártak: ebéd után, minden érzékeny bucsu nélkül, elutazott az urával. A férjének is fájt a lelke attól a gondolattól, hogy ezt a csodaszép bogár haját lenyíszálják. Megmentették hát a haját és megugrottak. E miatt jajveszékelnék most az ősi szokások lazulását sirató vágújhelyi zsidók.

Hérics-Tóth János halála. Hérics-Sóth János, a Kuria egyik büntetőtanácsának elnöke, 67 éves korában elhunyt. A magyar bírói kar jelesei közé tartozott; nyugodt, okos, világosan látó emberismeret és szeretet vezette ítéleteiben. Nagy tudományu és szokimondó férfiú volt s lelkét rajongó honszeretet töltötte be. Ennek érdekes jelét adta, a midőn még királyi táblai tanácselnök volt. *Lenk* királyi táblai bírót ekkor nevezték ki darabont főispánnak Jász-Kun-Szolnok vármegyébe. Elment bucsuzni Hérics-Tóth Jánoshoz is, ez pedig ekkép szólott hozzá:

— Kedves öcsém, jobbggyi hódolattal kell fogadni O Felsege akaratát. Miattam ugyan mehet. Arról, hogy távozásával a bíróság semmit sem veszít, kezemirását adom, arról pedig, hogy a közigazgatás mitsem nyer vele, meg vagyok győződve.

Hérics-Tóth János Zalaezerszegen, rokonai körében hunyt el. Csütörtökön d. u. temették el általános részvét mellett, Nagy-Kaniszán.

Nagy olasz tüntetés Fiumében. Az ember igazán nem tudja, mit gondoljon Fiuméről; a horvátot gyűlöli, de nem viseltetik valami nagy hűséggel a magyar állameszme iránt sem. A fiumei „Fenicse“-színházban ugyanis valami olasz darabot adták, a melyben az olasz lobogó is szerepelt. Csak ez kellett a derék fiumeiaknak: tomboló tetszészajban, tapsban, „Evvivá“-zásban törtek ki, egyszóval tüntettek Olaszország mellett. A rendőrség a kormányzóság utasítására az ügyben vizsgálatot indított.

Eltűnt postamester. *Makta* Ferencz, battai postamester, nagy adósságai miatt megszökött s valószínűleg Amerikába vándorolt. A családját is itt hagyta. Az az érdekes, hogy a hivatalban mindent a legnagyobb rendben találtak.

Lourdes csodatétele. Párisban a napokban Amette érsek pásztorlevelet bocsájított ki, amelyben a hitetlenekkel szemben tényekkel óhajtja bebizonyítani azt, hogy hány beteg nyert testi gyógyulást a lourdesi Szűz Mária közbenjárása folytán. Ezen esetek megvizsgálására kánoni bizottságot küldöttek ki, amely megállapította, miszerint *Trouvé Klementin*, *Authierné*, *Wuiplierné*, *Brachmann*

Eszter és Franquigné asszony súlyos szervi betegsükből (többnyire elfajult tuberkulózis) Isten akaratából, a *Szent Szűz* közbenjárására gyógyultak ki, tehát meggyógyulásaik csodatételnek tekintethető.

Ezen csodatevő helyre, ahol ezelőtt 50 évvel a boldogságos *Szűz Mária* megjelent, *Hock János* országgyűlési képviselő, kőbányai plébános lelkivezetése mellett zárandókat rendeztetik folyó év szeptember hó 4-ére a boldogságos *Szűz* születése napjára. A zárandókat iránt, amelynek — rendező bizottsága alig pár hete megalakult, oly nagy az érdeklődés, hogy a rendező bizottság már most lefoglalhatta az egész utvonatra a különvonatokat.

Jelentkezéseket elfogad és részletes felvilágosítással szívesen szolgál a „*Szeptemberi Lourdesi Zárandókat Rendező Bizottsága*“ (Budapest, IV., Galamb-utca 4. l. em.).

Krisztus és a démonok.

Azon szóval, hogy (Máté 26, 48.) „A lélek kész, de a test erőtlenséggel!“ kifejezte Jézus, hogy ismeri a harczokat, mik végbe mennek az ember bensejében, tudja, minő erős próbára van téve emberben a hit és a remény, a lelki élet és az erkölcs. De a szabad akaratnak ellentálló erejét szemben a természetünk hajlamaival fokozhatjuk éberség és imádság által. „Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésben el ne bukjatok!“ S azért mondhatta szent Péter (maga sorsán okulva): „Álljatok ellent az ördög áskálódásainak a hit által!“ A büntelen Jézus a maga erejét áthárítja követőire is. Ezért írta szent János a levelében (2, 12—14): „A szeretetről írok nektek, fiacskáim, mert megbocsáttatok bűneitek Jézus nevéért; írok nektek, atyák, mert megismertétek Jézust, ki kezdettől fogva való; írok nektek, gyermekek, mert a gonoszt legyőztétek; írok nektek, kisdedek, mert megismertétek az Atyát; írok nektek, ifjak, mert erősek vagytok, az Isten ígéje megmarad bennetek és a gonoszt legyőztétek!“

De mikor Jézus a maga erejét követőire áthárítja, ezzel az ő szabad akaratukat meg nem semmisíti, miként azt Jóvián — szent Jeromosnak kartársa — tévesen tanította, hogy azok, kik megkeresztelkedtek, többé kísértésbe nem juthatnak és ha mégis jutnak, akkor nyilvánvaló róluk, hogy vízben ugyan igen, de lélekben nem kaptak keresztséget.

Ezt az újított

Sátán

ő terem

telenség

dása ha

rekre át

egyház

Ehhez j

a démon

sága ált

ismerés

csak eg

lötte va

ketését

veszszü

remeg!“

A töb

kor azt

nókban

beléjük

veszetté

azok a

tak. Ig

szállás,

gött. E

lönben

a gyako

fontolt

detteges

kanunk

dig ost

nak, ki

minden

séges i

vakitja,

Jézus

angyalc

gáljana

vigaszt

Ezt a

másul

nem m

a dem

Jézus

mondja

csak fo

és Jud

lát siet

K
ház.
gitsé
kölc
rüli
pont
kor
csön

Ezt az eretnekséget Kálvin is felújította a XVI-ik században.

Sátán hatalmának korlátot szab az ő teremtett volta egyrészt, Jézus bűntelensége másrészt, Jézus feltámadása harmadrészt, Jézusnak embe-
rekre áthárított ereje negyedrészt, az egyház győzhetetlensége ötödrészt. Ehhez járul még az a korlát, melyet a démon magának állított gonosz-sága által. Ez megrabolja őt a megismerés hasznától. Tudja jól, hogy csak egy Isten van és hogy ez föl-
lötte van, de éppen ez okozza reszketését és kínjait. Jakab apostoltól veszszük a szót: „A Sátán hisz és remeg!”

A többször említett gerazai esetkor azt kérte a démon, hogy a disznókban szabadjon szállást vennie; beléjük telepedvén, nyomban annyira veszetté tette ezen állatokat, hogy azok a folyónak rohantak és elfultak. Így azonnal megsemmisült a szállás, mit maga számára kikönyörgött. Ebből megtudjuk, hogy a különben hatalmas démon hijjával van a gyakorlati okosságának és a megfontolt itéletnek. A középkori kezdetleges költészetben is nyomára bukkanunk e tudásnak. A népmesék mindig ostoba, szegény ördögről szólnak, kin mulatni lehet, mert végül mindennek ő adja meg az árát. Ellen-séges indulata és dühe annyira elvakítja, hogy maga kárát se látja előre.

Jézus elé, miután megkísértette, angyalok járultak, hogy neki szolgáljanak. A vérrel vejtékező Jézus vigasztalására is angyal jelent meg. Ezt a két eseményt a démon tudomásul vette, de tapasztalatot belőle nem meritett. Látjuk és halljuk, hogy a démon többször is a beszédjeiben Jézust Isten fiának, Isten szentjének mondja, tehát felismerte — mégis csak folytatja az aknamunkát ellene és Judás meg a farizeusok által halálát siettet. Dühük elvakította őket

és nem vették számításba, micsoda hátrányos következményei lesznek e halálnak rájuk nézve. Hogy minő szerepe volt Sátánnak a megváltás körül, ezt Nagyszent Leó pápa így festi meg (Sermi 11, de pass. Dom.): „A Megváltó, hogy az emberi nemet a bűn halálos bilincseiből kiszabadíthassa, a démon elől eltitkolta az ő magas méltóságát és még inkább szeme elé tartotta az emberi természet fogyatékoságát. Mert ha Sátán az isteni irgalomnak eme legnagyobb elhatározását tervében ismerte volna, sokkal inkább szeliddé, engedékennyé tette volna a zsidókat, semhogy gyűlöletet vetett volna beléjük Jézus ellen. De mert a tervet nem tudta, azért üldözte az ártatlant és ez alatt kimenekültek a karmaiból a bűnösök, kiknek a megváltás bocsánatot szerzett!” Hasonlóan tanította sz. Bernárd a XVI-ik században: „Mikor a világ fejedelme Jézusra tette kezét, noha ártatlanságában semmi jogot sem formálhatott hozzá, egész okszerűen történt, hogy elvesztette az eddigi zsákmányt; mikor végbe vitte, hogy meg kelle halnia az Emberfiának, noha ártatlanságában nem volt alávetve a halál zsarnoki hatalmának, egész okszerűen történt, hogy viszont sokan menekültek a zsarnokságból, kik jog és törvény szerint sinylették azt.

Mikor Jézus a pusztában negyven napig böjtölt és kiéhezett, a Sátán kínálva állott eléje: „Mindenedet neked adok, ha engem leborulva imádasz!” Ha a Sátán ilyen ajánlat-tal az Üdvözítő elé merészkedett, bizony nem szünetel bátorsága, hogy a többé-kevésbé bűnös ember elé is ajánlattal járuljon, hiszen a bűnök által többé-kevésbé joga van az emberre ajánlatát erőszakolni. Tehát igenis lehetséges, hogy ördög és ember közt szerződés jöjjön létre.

A szerződésben Sátán szerencsét és ideiglenes javakat kínál fel, az ember pedig halhatatlan lelkét viszi vásárba. Határozott az ily szerződés akkor, ha valaki tesz és vesz olyasmit, miben a Sátán közreműködése biztos. Varázslók képesek voltak és képesek ma is, hogy démoni erők közrehatásával másoknak ártsanak, maguknak használjanak.

Hogy ily szerződés lehetséges, azt bizonyítja elsöbben a Sátán leggonoszabb indulata. Nincs áldozat, melyet sokalna, ha egy lelket örökké boldogtalanná tehet. Ily szerződésben a démon úgy használja az ember érzékeit, mintha magáéi volnának. Az egyház hivatalosan is nyilatkozott már többször e szerződésekről; például V. Sixtus pápa Coeli et terrae auctor kezdetű bullájában, mikor kárhooztatja azokat, kik rejtett vagy nyilvánvaló czimboraságban a démonokkal varázslatot és ehhez hasonló mesterséget üznek.

Persze, a démon család marad még akkor is, ha szerződést kötött. Miután nincs lelkiismerete, nem is furdalja őt, ha valakit csak bizonyos szerződési formák közt tud lépre vinni. E célra egyet-mást ad és nyújt is, bár pillanatra sincs az a szándéka, hogy ígéreteit megtartsa. Lecanu e szerződésekről így magyaráz: „Három pontot felállíthatunk és nem kell tartani czáfolattól: 1. Miután Sátán embernek ellensége és rossz akarója, sohase fog neki szolgálni. Hasztalan hiábavalóság, ha valaki jótéményt vagy kiméletet kér és vár tőle. Ha mindazonáltal úgy látszanék, hogy nyújtott és adott valami jót, ezt csak azért cselekedte, hogy annál biztosabb lehessen elmerítő, kárhooztatba sodró művében. 2. Miután tesitelen a lénye, emberi cselekvés őt el nem érheti, őt sem mire sem kényszerítheti. Balgaság, ha valaki varázslószavakat, bűbájos

Ki akar kölcsönt?

Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2. (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép és kisbirtokon segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkö-rüli teendőt ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4 $\frac{1}{3}$ %-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4 $\frac{1}{2}$ %-os kölcsönök egyik módozata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

igéket olyan hitben mond el, hogy általuk Sátánt közremunkálásra kényserítheti. Ember a démonra befolyást sohasem gyakorolhat. A mikor úgy mutatja, mintha engedelmeskednék, akkor szabad akaratából ezt azért teszi, mert tervében áll. Fejedelem ő, sohasem szolga. 3. Sokszor olyan semmiségek, mik nyomtalanul maradnának, Isten akaratára engedelme által nyomósakká válhatnak. Istennek sem ember, sem démon nem állíthat korlátot; ember és démon közt létrejött szerződés a Mindenhatót nem korlátozza.

Lecanu ezen alapmondásaiból kiviláglik, hogy a démoni műveknek és ördögi szerződéseknek akadályt támaszthat: 1. maga Sátán; 2. az ember; 3. Isten. Néha ugyan látszat támad, hogy hív volt a démon az ő szerződéséhez, de mindenkorra és mindenestre nem létezik nála hűség, már csak azért sem, mert hiszen ő nem mindenütt jelenlevő.

Jézus és az egyház álláspontja szerint a varázsló mesterség — ars magika — tilalmas. De varázslat és bűbájosság által vétkezik már az is, a ki szándékozik e mesterséghez fogni. Hogy a démon az embernek ilyen szándékát észre vegye és azután kihasználja, erre elég hatalmas. És hogy Isten ilyenkor nem áll mindjárt az ember és a démon közé, hogy a tervezett bünt akadályozza, ez megint abból következik, hogy embernek is, démonnak is van szabad akarat. Ezt sohasem feledjük, mikor a gonoszsgot siratnók, mit ember által a démon a világra zudít.

Az emberi szabad akarat által lesz lehetséges, hogy valaki démoni szolgaságba hajtsa fejét; de ugyancsak ez a szabad akarat teszi lehetővé, hogy az ember az igát magáról levesse és — megtérjen. De mert a

démon is szabad akaratával bír — de sőt ezen szabad akaratáról még ideiglen se mondhat le — neveléses hit (babona), mikor valaki azt képzei, hogy a varázsló mesterség által képes lehet szellemeket idézni és azokkal rendelkezni. A középkor és a reformáció első századai ebben rémségesen tévedtek.

Ezen két, nagyon szomorú korszakról, botrányos viszonyairól Jansen ilyen képet fest: „Minden titokzatos jelenséget, melyet a természetben vagy az emberi életben észleltek, démoni befolyásra és ördögi közreműködésre vezettek vissza. Olyan dus irodalma támadt a démonnak, hogy szinte rákényszerítették az ember figyelmét e dologra és sok egyszerű embernek egész életét semmi más, csak a démoni tudomány töltötte ki. Kivált Németországot árasztották el röpiratokkal, könyvekkel, újságokkal, mik állandóan napirenden tartották a démoni világ dolgait, nap-nap után irtak és vitakoztak megszállásokról, ördögüzésről, szerződésekéről, szellemjárásokról, kísértetekről a birodalom minden részében. Látni vélték megjelent ördögöket nemcsak rejtekben a boszorkányok körében, hanem nyilvánosan tudósoknál, fejedelmeknél, hitványoknál és államhivatalnokoknál. Kivált a bécsi főhercegi és néha császári udvar hemzsegett ilyes dolgoktól és nem átalották, hogy állami és nemzeti fontos kérdésekben az ördögöt is bevonják tanácskozásaikba, számolván mindenkor a kérdéssel: Mit szól mindezekhez az ördög? Színpad és képzőművészet is egészen a démon-kultusz szolgálatába szegődött. Hatásos színjátékot már elképzelni se bírtak, ha nem szerepelt benne az ördög, mint végrehajtó főszerep vagy mint fel-

zsuftolt rész, ki a játékot elvesztette.“

A démon működése általában párhuzamban halad az emberiség történetével és ahoz alkalmazkodik. Mikor az emberek még tudatlanok voltak az elmekórban és nem ismerték föl az agybetegségeket, akkor ezt a tudatlanságot használta ki Sátán, hogy jármába kényszerítse a küzködő, viaskodó embert! Mióta a tudomány halad és a lelki betegségeket természetes módon kezelni, megítélni sőt gyógyítani is képes, azóta a gyarló lélek más fogatkozásaira épít Sátán és hipnotizmus meg spiritizmus alakjában iparkodik megtartani magának az uralmat, embernek a szolgaságot.

NÉPEK, NEMZETEK.

Az új alkotmány. Az új török bizottsága erélyesen folytatja a török állami élet tisztogatását. A romlott régi rendszer alakjait egymásután számadásra vonják, összeharácsolt javaikat az ország javára kobozzák el, seregestől szüntetik meg a fölösleges hivatalokat. A maga rendjén van mindez, hanem ugylát-szik, hogy a bizottság itt-ott mégis túllő a célon, vagy legalább tulbecsüli hatalmát és a még igen fiatal új rendszert. Legközelebb már egész Európát megfenyegette, kijelentve, hogyha a külső hatalmak továbbra is beleavatkoznak a törökök belső ügyeibe, hát a nép feltámadna s megrohanná a köztük lakó külföldieket. A külhatalmak elég rokonszenvesen nézik Törökország új rendjét, ily fenyegetésre okot nem adtak s így nem csoda, ha az elhamarkodott fenyegetés rossz benyomást keltett Európaszerte. Hiszen a *kronbergi* és *ischli* találkozások alkalmával is azt határozták az illető fejedelmek, hogy

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II. Öntőház-u 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — **HARMONIKÁK** legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczélhangokkal — **TÁROGATO** saját találmány, iskolával 35 firtól feljebb.

Képes árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben

STOWASSER J.

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

még A
az új
ket az
szilárd
„a ki
Az új
Arra f
uralko
mány,
sérelm
paranc
ügyeit
szünt
téseket
erősíti.
Külföld
mint a
külföld
élni,
kormán
mat fo
ügyek

Szá
Spany
lemetle
nyen
pénzek
hamisi
összes
arany
150—
egy p
nézve.

Me
jó mos
férfina
vall A
pasa
nagy v
hány
hogy r
por s
het a
kübi p
tisztek
ték és
késéve
rojtot,
rang é
egy da
egysze
csa m
czagta
szégye
közkon

Né
Hogy
egymá
vall eg
ban, S
Egy n
rikai n
ták a
nagy
megse
1 nég
vissza

még Macedóniával sem törődnek; az új törökök tehát fordítsák hevéket az új alkotmány és rend megszilárdítására, nem feledvén, hogy „a ki sokat markol, keveset fog.” — Az új kormány kiadta programját. Arra fog törekedni, hogy a szultán uralkodói jogainak, továbbá a kormány, parlament és a nép jogainak sérelme, a törvény és a józan ész parancsai szerint intézék az ország ügyeit. A fölösleges hivatalokat megszünteti, az aránytalanul nagy fizetéseket leszállítja. A hadsereget megerősíti, az adóügyet megreformálja. Külföldieknek nem enged több jogot, mint a minőt a törökök bírnak. A külföldiekkel jó viszonyban fognak élni, egy szóval azon lesz az új kormány, hogy mindenkiben bizalmat fognak kelteni, a török állami ügyek vezetése iránt.

Százöt millió hamis pénz. Spanyolország kormánya arra a kellemetlen históriára jött rá, hogy szörnyen hamisítják az arany és ezüst pénzeket. Nem csiphették rajta a hamisítókát, azért elhatározták az összes hamis és nem hamis ezüst és arany pénzek beváltását. A mulatság 150—200 millió pezeta (öt korona egy pezeta) kárt jelent az államra nézve.

Megőrült török ezredes. Nem jó most Törökországon bukott államférfinak, vagy főtisztnek lenni. Erre vall *Aszfi* bég, a meggyilkolt *Semzi* pasa hadsegédének az esete is. A nagy változások bekövetkeztével néhány napra félrevonult, azt hívén, hogy majd csak leszál a fölvert nagy por s akkor újra bátran járhat-kelhet a világban. Ki is ment az úszkúbi pályaudvarra, a hol az új török tiszték felismerték, menten körülvték és lefokozták. Egy altiszt zsebkésével lemetszette kabátjáról a vállrojtót, a csillagokat és a katonatiszti rang egyéb jeleit. A szegény *Aszfi* egy darabig csak állta a mulatságot, egyszerre csak eltorzult arca, furcsa mozdulatokat kezdett tenni, elka-czagta magát. *Megőrült a nagy szegénytől.* Bekísérték a szaloniki-i közpórházba.

Néger-ek és fehérek harca. Hogy Amerikában mennyire gyűlölik egymást a fehérek és feketék, arra vall egy, az amerikai Illinois államban, Springfieldben előfordult eset. Egy néger megtámadott valami amerikai nőt, ezért a fehérek megtámadták a néger negyedét. Ebből oly nagy csetepaté lett, hogy 75 ember megsebesült, 6 fehér ember meghalt, 1 néger fára huztak s ott összevissza lövöldöztek. A lázadás ter-

jedt, úgy hogy a városban a csöcselék kezdett uralkodni. A várost hat helyen felgyújtották. Nagy katonai erővel állították a rendet helyre.

Crispi bombája. Híres „liberális” ember s a pápaság halálos ellensége volt *Crispi*, Olaszország néhai miniszterelnöke. Most jelentik, hogy *Crispi* fiatal korában bombavetéssel foglalkozott. Részes volt az 1857-iki, ugynevezett *Orsini*-féle öszszeesküvésnek: bombákkal akarták elpusztítani III. Napoleon császárt és nejét, Eugeniát. A bombákat eldobták a császári pár színházba menekültek, Eugenia császárné kapott könnyű sebet. Az egyik bombát *Crispi* vetette el, de ép bőrrel menekült; mást ítéltek el helyette.

Kolera Kinában. *Pekingben*, Kína fővárosában s ezenkívül több vidékén is, kiütött a kolera. Sok európai ember megbetegedett.

Öt ember tűzhalála. A morvaországi *Roj* községében *Kovalik* János földbirtokos házában tűz ütött ki s oly gyorsan terjedt, hogy *Kovalik* három gyermekével csak alighogy megmenthette az életét. Felesége, ennek bátyja feleségestől és két gyermeke azonban a tűzbe veszett. A ház teljesen elhamvadt.

Öngyilkos basa. *Redseb* basa, az új hadügyminiszter hirtelen meghalt. Vizsgálatot indítanak az iránt, hogy nem-e gyilkolták meg bosszúból a bukott rendszer hívei.

Megszűnt tűz. *Draholic*, galicziai községben egy angol részvénytársaság petróleumot furat. A petróleum források meggyultak, s mintegy 44 napig égtek. Már-már attól féltek, hogy a petróleum nem lesz eloltható míg végre — irtóztató fáradsággal — eloltották. A környéken mindenütt megkezdtek a munkát.

A köpenicki kapitány. Emléksziünk még, hogy *Voigt* Vilmos németországi csizmadia milyen furcsa meglepetéssel szolgált Köpenick városának; a városi pénztárt katonai segítséggel kifosztotta, sőt még a polgármestert is elfogta. *Voigtot négy évi fegyházra ítélték*, most azonban — husz hónapi raboskodás után — *kegyelmet kapott.* Szabadlára helyezték, ő pedig elutazott a menyasszonyához és rokonaihoz.

Milliók bélyegcsalás. Szegény nemzet vagyunk s így milliókat nálunk nem igen lehet sikkasztani; sikkasztóink megelégszenek szerény tíz- és százezer koronáskákkal is. *Moszkvában* ellenben most fedeztek fel egy szélhámos bandát, a mely

hat millió rubellel károsította meg az országot. Az elhasznált bélyegeket tették valami új találmánnyal ismét használhatókká s ezeket rengeteg számban hozták ismét forgalomba. Harmincz embert tartóztattak le, köztük egy postatisztet is.

~~~~~

A burgonya betegsége.

A magyaróvári növénykörtani állomás utján az összes ujságok tudomást vettek a burgonya veszedelmes betegségeiről és egyuttal arról, hogy a betegségek ellen ez időszerint nincs semmiféle orvoslás. Egy pozsony megyei nagygazda Franciaországba küldte a burgonya beteg gumóit megvizsgálás végett. A vizsgálatot *Delacroix* dr., a francia földmívelési minisztérium növénypatológiai osztályának igazgatója és *Schloessing*, az Institut tagja, korunk egyik legelső agrikulturnyelvésze, együtt végezték és véleményüket, a melyet most közöltek megbízójukkal, a következőkben foglalták össze: A Magyarországból küldött burgonyagumóban a *bacillus solanincola* (gyűrűs betegség) jelei konstatálhatók. E betegség évről-évre terjed és nemcsak a romlott gumókból, hanem magából a talajból is ered. Ennélfogva a bajt még abszolút egészséges vetőgumók használata sem szüntelné meg mindaddig, a míg a talaj nem lesz egészségessé, mert a talaj tartalmazza a bacillusok milliárdjait, melyek az új gumókat mindjárt az ültetésüknél pusztítják. Az említett tudósok a baj orvoslására a következő eljárást ajánlják: A burgonya ültetésére szánt területet alaposan meg kell változtatni; vizes földbe burgonyát ültetni nem szabad és burgonya termesztésre egy és ugyanazt a talajt legföljebb három évig ajánlatos használni. A száraz leveleket és törzseket el kell égetni és nem szabad megengedni, hogy azok, mint ez többnyire történik, a mezőn elrothadjanak. A burgonyaföldeket főleg foszfosavas és kevesebb oxigén tartalmu trágyával kell kezelni, míg a szilárd és komposzt

trágyát lehetőleg kerülni kell. Az ültetésre szánt gumókat már az őszzel kell kiválogatni és azokat rézgáliczos oldatban kell csávázni. Ezáltal az ártalmas spórák távoltarthatók a gumótól. A gumók ültetése előtt a talajt lecsapott nikotinos kénporral fertőtleníteni kell. Schloessing analógiát keres a gyűrűs betegség és ama betegség közt, mely egy időben egy csapásra tönkretette Franciaország világhírű krizantém ültetvényeit. Akkor is kiderült, hogy a talajban van a hiba és hogy a lecsapott nikotinos kénpor csak a talaj fertőtlenítésére való alkalmazása által a vegetáció sokkal szebbé és értékesebbé lett, mint a pusztítás előtt volt.

KEDVDERITŐ.

Példa-követés.

Rimaszombaton esketés volt a zsinagógában. A rabbit meghihlette a nagy násznép s a megszokott beszéden kívül rögtönzött is kissé.

— Tisztelt vőlegény! beszélte. — Az ön atyját jól ismertem. Derék, becsületes ember volt. Édes anyját is ismertem. Kitünő, áldott lélek. Már mind a ketten meghaltak. Barátom, *kövessen ön is a példájukat!*

A lengő szakállu szónok maga sem értette, hogy miért harsant fel a komoly násznép sorai közül akkora kacaj, hogy menten végezni kellett a ceremóniával?

A bajmoki italmérő.

A legújabb pénzügyminiszteri rendelet meghagyta, hogy minden kormáros köteles az aajtajára táblát ki-függeszteni, melyen pontosan felsorolja, milyen italokat van joga kimérni. Ennek az utasításnak a bacsikai Bajmok község vendéglőse a következőképpen tett eleget:

Karpelesz Ferencz korlátolt italmérő hatósági különleges pálinkaféléknek álló vendégek részére való poharazása. Utczára nyílt edényekbeni kimérése és sörnek kis mértékbeni zártan palaczkokbani elárúsítása.

A tábla hatása alatt, melyet szóról-szóra másolt le egy olvasónk, a bajmoki lakosság közt erősen kezd terjedni az alkoholmentes mozgalom.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. N. Jác. 1. Pázmáneum naptáira szülő rejtvény pályázat eredményét az 1909-iki naptárban fogják közzétenni. 2. Józsv sorsjegyet nem huzták ki. 3. Sziveskedjék egész alaposan megírni a hirdetés dolgát, csak akkor szólhatunk mi is róla. Tudnunk kell, hogy mit czéloz vele. — **Cs. J. gyöngyöshalászi.** A hogy leveléből megérthettük a dolgot, feltétlenül öné az igazság. Nyugodtan várja be a bírói végzést. Az igazságügyi miniszterhez fordulni most fölösleges. — **V. V. Pártosfalva.** A piaci árakban úgy kell érteni a szénát, hogy a fővárosi átvétel mellett. A tőzsde nem szállít vidékre. E miatt már terménykereskedőhöz kell fordulni. — **T. J. Géderlak.** Ötven fillért a jövő évre irtunk be. Az 1909-iki ajándék-naptár minden olvasót meg fog lepni dus tartalmával, jó beosztásával és szép külsejével is. — **M. J. Nagykapos.** Jövő évre is telik 3 kor. a küldötéből. — **K. J. Sör. d.** Két korona jármé ez évre. — **V. J. Eperjes.** Még 1 kor. jár ez évre. — **Szihalmi.** Csak orvos adhat ebben tanácsot. — **P. R.** Adja be a folyamodását. Mai állásában 1240 kor. — **Perjamosi.** 8—10 korona hadmentességi adót fog fizetni s ez ellen felszólamlásra nincsen mód. — **L. M.** Csak miniszteri engedély alapján lehet. — **Gazda.** A magyaróvári akadémia növénykísérleti állomásától kaphat felvilágosítást; mintát kell oda küldeni. — **R. V.** Sorsjegyet kihuzták 120 koronás törlesztésben. Beváltjuk, ha ide küldi. — **Suhatag.** Nem ismerjük ezt a czéget. — **H. S.** Tul van zsufolva jelentkezőkkel. — **Rendes olvasó.** Levelét várjon. — **Titei.** Nincs olyan főrvény, mely alapon a szomszéd ellen szólhatna. Ezt el kell tűrni.

KÖZGAZDASÁG.

A hegyvidéki nép segítése.

Tavaly Bereg, Ung, Ugocsa és Máramaros vármegyékben oly balsikeres esztendő volt, hogy a nép nagy inségnek nézett elébe. Különösen a tengeriből, a mely a nép táplálkozása szempontjából ezen a vidéken oly annyira fontos, alig termett meg a vetőmagnak való. Darányi Ignác miniszter a hegyvidéki kirendeltség fölterjesztésére elhatározta, hogy a szegény, inségbe jutott nép részére vásárlandó tengeri után a vételári összeg kamatát tárczája terhére elvállalja. A nép fizető teljesítésére jellemző, hogy a tavalyi inséges esztendőben is bérleti hátralékban alig maradt, s fizetési kötelezettségeinek lelkiismeretesen igyekezett eleget tenni.

A takarmányhiány enyhítése.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter megengedte, hogy a mezőgazdasági szeszfőzőkben termelt szeszmoslékot a mezőgazdáknak már most is eladhatják. Más években a gazdák csupán október—november hónapokban élhettek ezen kedvezményekkel. — Darányi földmivelésügyi miniszter átvette a magyarországi

összes katonai élelmezési raktárak üzemében termelendő rozskorpát. A korpakészletet a valóban inséges területen lakó s az állattartás tekintetében megszorult kisgazdáknak adják el kedvezményes áron és készpénzfizetés mellett.

Inasközvetítés. A budapesti munkásközvetítő hivatal kérésére és a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával, a közoktatási miniszter felszólította az összes néptanítókat, hogy az említett intézetnél jelentsek be az ipari pályára készülő növendékeket és segítsék elő azok elhelyezését. Az idén 487 vidéki fiut helyeztek el; ezekből 380 — a próbaidő elteltével — már be is vált tanoncoknak. A kereskedelmi miniszter hat népiskolai tanítót 50—50 forinttal jutalmazott meg e téren való buzgólkodásukért.

A drága hus ellen. Ország-szerte védekeznek a hus nagy drágasága ellen. Szegeden, Turócs-Szentmártonban és Nagykovácsán határozta el újabb hatósági megszorítások fölállítását. A czeplédi vasutaszövetség is a saját megszorításában méri az olcsó húst.

Budapesti piaci árak.

Liszt. Nullás 36.60, egyes 36.20, kettes 35.40, hármas 34.60, négyes 34.20, ötös 33.80, hatos 30.60, hetes 29.40, nyolczas —, F. —, G. —.

Buza ára e héten némileg esett.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr,
Tiszavidéki	78	22.70 — 23.—
"	79	22.85 — 23.10
"	80	23 — 23.40
Pestvidéki	78	22.60 — 23.90
"	79	22.70 — 23.—
"	80	22.90 — 23.30
Bánsági	78	22.80 — 23.10
"	79	22.90 — 23.10
"	80	23.— — 23.40
Bácskai	78	22.70 — 23.—
"	79	22.80 — 23.10
"	80	23.— — 23.30
Fejérmegyei	76	— — —
"	77	22.40 — 22.70
Rozs I. rendű	18.75	— 18.85
" középrend.	18.55	— 18.65
Arpa takarm. I.	15.50	— 15.80
" " II.	15.10	— 15.50
Köles	—	— —
Zab I. rendű . . .	16.60	— 16.80
" II. "	16.20	— 16.50
Tengeri (belföldi)	15.65	— 15.80

Káposztarepeze uj 32.50 korona. Burgonya sárga 4.60—6.— korona, rózsa uj 5—6.20 k. száz métermázsánként. Hagyma ötven kilós zsákokban —. Réti széna 7.80—8.60 muhar 8.20—9.80; zsupszalma 6.40—6.60 alom 5.— korona métermázsája.

Disznózsír 100 kg. 1.38 K., szalonna 1.08 és 1.16 korona közt. Háj 1.36—1.44 a kilója; füstölthús 1.40—1.60 korona; hazai sonka 1.80—2.10 korona. Teavaj 2.80—3.10 korona; főzövaj 1.20—2.20 korona. Tehenturó kilója 18—28 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 76—80 korona.

Jelentkezési lap.

Beküldendő a

PÁDUAI SZENT ANTAL LAPJA
szerkesztőségének

Budapest,

VIII., Köztemető-ut 8.

Részvevő neve:

Foglalkozása:

Pontos lakcíme: (helység, megye, utca, szám)

Bejelent-e utiársat?

Mi annak neve és foglalkozása:

Melyik osztályban utazik:

A személyenként befizetendő 20.— korona előleget egy-

idejűleg postára tetve, mikor?

Részvételi jegyét hová kívánja küldetni:

Kíván-e beváltani olasz pénzt:

Mennyit?

Hol óhajt a zárándoklathoz csatlakozni?

Van-e valami külön megjegyezni valója:

Kelt:

olvasható aláírás.

Szállodai elhelyezés:

Az I. és II. osztályú utasok a tartozkodási helyeken mindenütt előkelő szállodákban helyeztetnek el és pedig az I. osztályúak kívánatra egyenként külön-külön szobát kapnak, a II. osztályúak kettesével (egymáshoz tartozók) lesznek egy-egy szobában elhelyezve. Az ellátás azonban mindkét osztályban teljesen egyenlő. A III. osztályú utasok szintén szállodákban helyeztetnek el és pedig 2-4 összetartozó személy egy-egy közös szobában.

Étkezés.

3-szor naponta, reggeli, ebéd és vacsorából lesz felszolgáltva. Az élelmezés amelyet a zárándoklat rendezősége nyújt, Zágrábban ebéd-velencezében a vacsorával színik meg.

Kivonatos program és tervezet.

1908. október 1-én Budapesten a keleti pályaudvartól este 10 óra 45 perccor indulnak a III. osztályú zárándokok, mert a Magyar Állam Vasutak gyorsvonatain III. oszt. szakaszok nincsenek. Október 2-án Budapest-k-p-u. reggel 7 órakor indulnak az I. és II. osztályú utasok, Fiuméba érkeznek este 7 óra 59 perccor, ahol csatlakoznak az előző napon elindult társasághoz és együttesen szállnak be a Velencezébe este 8 óra 15 perccor induló hajóra.

Október 3-án megérkezés Velencezébe reggel 6 órakor, gondolákon partraszállás, reggeli, vaporeton kiszállítás a pályaudvarra és 11 óra 30 perccor továbbutazás Páduába. Páduában megérkezés után kocsikon, illetőleg villamoson beszállítás a már előre kijelölt szállodákba. Az itt tartózkodás programját a rendezőség esetlől-esetre fogja a társaságnak tudomására adni.

Október 5-én reggel 7 órakor elutazás Páduából Velencezébe, ahol délelőtt a város nevezetességeit (Szent Márk-templomot, Dogék palotáját stb.) fogják szakavatott vezetők bemutatni. Délután pedig kirándulás a világhírű tengeri fürdőre: Lidóra. Este visszautazás Fiuméba. Itt a társaság feloszlík és a jegy érvényén belül kiküldetés szerint hazá utazhatik a rendezőségől kézzhez kapandó vasuti jegyekkel.

A rendezőség fentartja magának a jogot a menetrenden netán szükséges változásokat eszközölni

Országos zárándoklat Páduába Szent Antalhoz.

Főtisztelendő Beer Károly cs. és kir. nyug. hittanár, óriszentmártoni plébános ur lelkivezetése mellett rendezzi a

Páduai Szent Antal Lapja.

Utirány:

Budapest — Zágráb — Fiume — Velenceze — Pádua — Velenceze — Fiume — Zágráb — Budapest.

Indulás:

1908. évi október hó 1-én, illetve 2-án.

Részvételi árak.

I. osztály 210.— korona, II. osztály 160.— korona, III. osztály 98.— korona, mely összegben bennfoglaltatnak: megfelelő osztályú összes vasuti és hajójegyek; az I. és II. osztályú zárándokok részére a hajón hálólhelyek: 4 napi lakás és ellátás és pedig Zágrábban ebéd, Fiumében, illetve a hajón vacsora, Velencezében reggeli, 2 napi ellátás Páduában, 1 napi ellátás Velencezében; kocsik, villamosok, vaporetok és gondolköltségei; belépődíjak a nevezetességek megtekintésénél, kirándulások és a programokban megjelölt távolabb eső látványosságok költségei, végül: a technikai vezetés az egész utazás tartama alatt, Budapesttől — Budapestig.

Tudnivalók. A jelentkezés feltételei:

Jelentkezni mostantól kezdve egészen 1908. szeptember 15-ig lehet „Páduai Szent Antal Lapja” szerkesztőségénél, Budapest, VIII. ker., Köztemető-ut 8. sz. Jelentkezéskor 20 korona előleget kell beküldeni, a hátralékos összeg pedig 2-3 nappal az elindulás előtt lesz befizetendő ugyancsak a fenti szerkesztőségénél.

Podgyász.

Felkértenek az utazásnál részvevők, lehetőleg csak egy, a vasuti kocsikban elhelyezhető utipodgyászt magukkal hozni.

Idegen pénz.

Ezen utazásnál a zárándokoknak csupán kevés olasz pénzre lesz szükségük, miután a részvételi árbán a külföldi tartózkodási helyeken való ellátás szintén bennfoglaltatik. Az utazás megkezdése alkalmával a vezetőségénél lehet idegen pénzt a napi árfolyam mellett beváltani.

aktárok
rpát. A
ges te-
ekinte-
k adják
szpénz-

dapesti
sére és
szájáru-
ter fel-
t, hogy
k be az
dekeket
ését. Az
eltelté-
ncznak.
at nép-
l jutal-
zsgálko-

Ország-
y drá-
Turóc-
sön ha-
nészár-
rasutas-
ékében

k.

0, kettes
20, ötös
nyolczas

ett.

r.

23. —

23.10

23.40

23.90

23. —

23.30

23.10

23.50

23.40

23. —

23.10

23.30

22.70

18.85

18.65

15.80

15.50

15.80

16.80

16.50

15.80

Burgonya

— 6.20 k.

en kilós

80 — 8.60

40 — 6.60

Donna 1.08

.44 a ki-

a; hazai

.80 — 3.10

a. Tehén-

ája (1440

Kettős electromágneses kereszt

gyógyít és felüdít kezeség mellett.

R. B. 80967. sz.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén neuralgia, vértóulás, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothallás, a szíverés, szívgörccsök, asztmatikus rohamok, gyomorgörccsök és egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, ischiasbajaiban, influenza-ban, s a velejárási hátfájásoknál, különösen idegbántalmaknál a velők járó álmatlanság bajaiban; a rendetlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamosáram a gyógyító szerepe. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradtat szét a testben s míg egy felől szinte bámulatos sikerrel gyógyít; másfelől a leghatékonyabb orvos az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. Akit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja pénzét. Ahol már minden hasztalan, volt, kérem tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék 8 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 16 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék 6 korona. Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére

MÜLLER ALBERT
Budapest, V 5., Vadász-utca 34.

Olcso eseh ágytollak

5 kiló uj fosztott 12 K: fehér, pehelykönyű 18—24 K; hófehér fosztott 30—36 K; szállítás franko utánvétellel. Csere és visszavetés a postadíj megterítésével történhetik.

SACHSEL BENEDEK, Lobes II
Pilsen U, p. Csehország

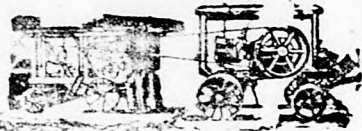
GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK.

magánjáró lokomobilo-k, használtak, gyárilag javítottan, kedvező fizetési feltételekre szállít

SEIFRIED HUGÓ,
BUDAPEST,
Katonai József-utca 7.

A valódi Kállai-féle „Glória”

benzin - motorok és motor-eséplők ::

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3—5 évig terjedő részletfizetés mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő czégtől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE
Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,
hol használt járgányos s gözcseplőkészletek cserébe is vétetnek.

„Szt.-Lukácsfürdő”

gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvízszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, köszvény, idegbőrbajok. Lakás, ellátás felől ki-merítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága.

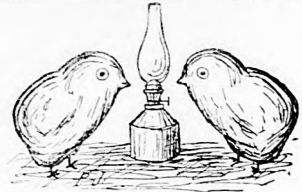
! Porszívó készülék eséplőgépre! !

A port a gépből kiszívja és 30—40 méterre a levegőbe dobja, úgy, hogy az a cséplőtérről egészen eltűnik. A munkások por nélkül dolgozhatnak. Portól mentes lesz a szalma és pelyva is, tehát dupla erejű takarmányt ad. Bővebb leírást ingyen küld

Harfmann Jakob mezőgazdasági gépgyára Uj-Verbászról.

Gazdáknak kiválóan fontos!

Jövedelmüket a **háromtényesztés** által tetemesen övelhetik.

E czélra legjobbak a **Partmann-féle csibekeltő és nevelőpépek**,

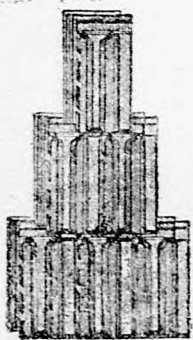
mert kezelésük egyszerű, hatásuk biztos, olcsók, tartósak. Árjegyzékkel és utasítással készséggel szolgál a feltaláló és készítő:

Partmann József
Budapest, VI. ker., Váci-ut 192.

KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital **étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél.** A legtisztább és **legegészségesebb** asztali és borviv. — Hathatós **szomjcsillapító.** — Övszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kívánatra telítésküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kútállalat Budán

Nagykikindai gyártmány Bohn-féle szab. biztons. átfedő-cserép 272. sz.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapítottott 1864.

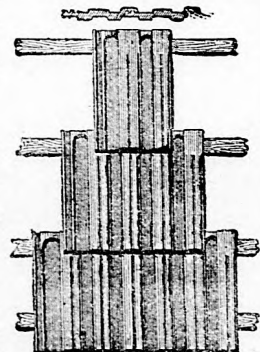
Legelőkelőbb referenciák.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő-cserepekből, vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szab. bizt. átfedő-cserepek.

Legolcsóbb, legszebb tetőzet. Képes árjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány szab. biztonsági préselt átfedő-cserép 253. szám.